

ek

B SPORT

ott a Haggibbor
cu kupában

narasescu-kupa zóna
yanis a dicsőszen-
ta a versenyt s
zedelem nélkül ker-
ol az Universita'

A HAGGIBBOR-
amelyen valamennyi
esület teniszszóli in-
gárdája komoly elő-
y a versenyen mel-
yesülete színeit.

uj teniszbajnokság
női páros döntője
né (KAC) pár 6:4,
rte a Jakab-Fren-
A férfi egyes elő-
(KAC) hatalmas küz-
2:6, 6:4 arányban
g.) Igy az elsőség
és Benedek (KAC)
osenberg és Simon
ik helyvel mege-

Középeurópai Kupa
ri találkozás után
ött (0:0, 2:2), har-
kerül lejárására
csapat egyébként
el 1.200.000 lejt
ek, ha a mérkőzést
ésiek azonban el-
A kupaküzdelem
erült Ferencváros
Budapesten, a Ju-
p Budapesten, va-
ha mérkőzés vasár-
Ez utóbbi revánss

u-Severinben

junius 29. Turnu
gőzták és feldi-
látogatása alkál-
városban a van-
avatására. Ejjel
az állomásra dr.
Fransovicji mit-
t. A perionot
t. Reggel 9 óra-
ri vonat. A pri-
al fogadta az
zemlélt tartott
lakosság eljen-
tanjuleitbe, ahol
verseny is lesz

**Argentina
portkontin-
re vonatko-**

Amerika gaz-
artják teljesít-
igényét hogy
uzakonferencia
k részére meg-
tenst.
am nem áll el
Londonban ne-
podás s az idej
ére újra anar-
biacon, ami min
volna.

ányban egyelő-
európai gazda
remélik, hogy
sre jutni.

6. Lapkiadás
araz K. Pog 17

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-923.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
18. Telefon: 3-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollar. Hír-
désnek díjazásáért az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
szidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Készen állunk
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marban
Ernő. Felelős szerkesztő Jánky
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Kát-
sanyi Ernő, Str. Matei Milig 5.

Ara 5 lej

Vasárnap, 1934 július 1.

5694. ÉV
TAMUSZ 18.

XVII. ÉVF.
144. SZÁM.

VILÁG TÖRTE

Fellázadtak a roham- csapatok Német- országban

Roehm kapitány irányította a felkelést, akit hirtelen elmozdítottak a rohamcsapatok éléről és letartóztatták. Allítólag meggyilkolták Schleicher tábornokot. A rohamcsapatok szabadságát visszavonták és Blomberg tábornokot nevezték ki a csapatok főparancsnokává

A berlini középületeket hatalmas rendőrsztagok tartják megszállva

A rohamcsapatok lázadása

Németországban lángrobbant az első csöve. A rohamcsapatok fellázadtak, összekülvést szöttek a hitleri rezsim ellen és a kormány ugylátszik csak a tizenkettedik órában mozgósították ellenük a rendőrséget, bár e pillanatban még az sem biztos, hogy a kormány ténylegesen utat-e a helyzetnek vagy sem.

A rohamcsapatok lázadását régóta várja a világ.

Bravókból és desperádókból állította össze az egykori mázolósegéd a testőrséget, amelyből a rohamcsapatok kinttek. Az ucca sörpredéke alkotta a gerincét e bandának, amely Hitler népszerűségének növekedésével, megduzzadt jobbsorsra méltó elemekkel is, reménytelen munkánélküliekkel és olyan elsodort életű emberekkel, akik komolyan vették Hitler szociális programját.

Méltó főnöke volt ennek a csapatnak Röhm, a homoszexuális kapitány, a tökéletes moral insanity, aki félig örült, félig gonoszlelvő és mint a martalóc csapatok vezére gyors és drága zsákmányra lesett.

Martalék helyett sovány kenyeret kaptak a rohamcsapatok, a szociális programból pedig semmim sem lett. Régóta forrongott ezért az a pretoriánus gárda, mire Hitler úgy oldotta meg a gordiuszi csomót hogy szabadságra küldte az egész légiót és ezzel még a sovány kenyeret is kúította a szájukból.

Ezért kelet fel Röhm kapitány a Führer ellen. A kapitány egyelőre a börtönben ül, de a játszma még nem ért véget. Egyelőre Hitler kezében van a hatalom, de a lava megindult és senkisé tudhatja, hol áll majd meg és kit sodor el az utja.

Maniu és a Bratianuk

Maniu Gyula és Dinu Bratianu kétórás tanácskozásával behatóan foglalkozik a politikai világ.

Hivatalos kommunikét nem adtak ki, de nyílt titok, hogy a két politikus meg-egyezett egymással az alkotmányos fel-fogás kényes kérdéseiben.

Egy Maniu-Bratianu egyezség kétségte len politikai érdekesség.

Ha a közvélemény nem fásult volna el a politika iránt, ha nem közömbösítették volna a krízis gondjait és a mindennapos kormány változások, amelyek illuzórius-sá tettek a politikában minden eszmei harcot, elvi orientálódást — akkor bizonyára eseményszámba menne ez a meg-egyezés.

Hét évvel ezelőtt a Bratianu Jonel-Maniu találkozás elé feszült figyelem-mel tekintett az ország általános köz-véleménye. Akkor az udvarnál nyitott ajtókra találó, autokrata államférfiu próbált közös nevezőre jutni egy demokráti-kus párt vidéki vezérével. A találkozás eredménytelenül végződött, Maniu nem fogadta el a békejobbot, a néptömegekre

CLUJ-KOLOZSVAR, június 30. Szombaton délután az európai fővárosokban az a hír terjedt el, hogy Németországban forradalom tört ki. A hírszolgálati ügynökségek rendkívül súlyos jelentőségű eseményekről számoltak be, a német cenzura miatt azonban ezek a jelentések csak megsejtenve kerülhettek a külföldön nyilvánosságra úgy, hogy e pillanatban nem lehet tisztán látni, hogy mi történt Németországban, illetőleg a birodalom fővárosában.

Párizsi jelentések szerint a déli órákban váratlanul rendőrökkel meg-
rakott teherautók egész légiója száguldott keresztül Berlin utcáin, a rendőrség megszállta az összes fontosabb középületeket, a rohamcsapatok vezérka-rának helyiségét és hatalmas őrségeket helyeztet el a hitlerista rezsimben szerepet játszó politikusok lakása elé. Ugyanakkor számos magasállású sze-mélyiséget tartóztattak le.

Párizsban arról tudnak, hogy a rohamcsapatok, amelyeket nemrégiben szabadságra küldtek, fellázadtak a hitlerista rezsim ellen és az akkori élén Roehm kapitány, a rohamcsapatok parancsnoka áll. A francia fővárosba érkezett hírek szerint Roehm kapitányt letartóztatták és állását elmozdították.

Meggyilkolták Schleicher tábornokot?

Ennyit közöl a németországi esemé-nyekről a hivatalos Havas-ügynökség. Magánértesülésekből származó hírek azonban sokkal súlyosabb események-ről tudnak. Ugy tudják, hogy Schlei-cher tábornokot meggyilkolták, bár ezt a hírt Németországból a legerélye-sseben cáfolják és azt állítják, hogy a tábornokot csak letartóztatták. Fokoz-za a németországi zavart az, hogy Hin-denburch állapota rendkívül aggasztó-ra fordult. Az elnök beteggyárhoz táv-íratilag rendelték Sauerbruch híres bé-
csi professzort, aki repülőgépen indult el Neudeckbe, a köztársasági elnök rezidenciájába.

A délutáni órákban a Havas-ügynök ség megerősíti, hogy Roehm kapitányt a Führer iránti hűtlenség miatt állá-sától felfüggesztették, a rohamcsapatok szabadságát visszavonták és a csapato kat Blomberg tábornok parancsnoksága alá rendelték.

Délután négy óraker a Rador távirati iroda a németországi eseményekről az alábbi jelentést adta ki:

„Berlinben a miniszterelnökség, a minisztériumok és az összes magasabb hatóságok épületeit hatalmas készült-ség szállta meg. Hír szerint a rendő-

készültség egy lázadás megakadályozá-sára vonult fel, amelyet Münchenből szitottak. A rohamcsapatokat Göring parancsnoksága alá helyezték.”

Mindenesetre jellemző, hogy Mün-chenből egyáltalában nem érkeztek hírek külföldre és így nem lehet tud-ni, hogy mi történt voltaképpen a ba-jor fővárosban, a hitlerizmus fellegvá-rában. Valószínűnek látszik, hogy a rohamcsapatok azért fordultak a rend szer ellen, mert szabadságra küldték őket és így elveszték kenyerüket.

Olasz vélemény a hitleri „konceptiókról”

Róma, június 30. A Lavoro Fascista folytatja a német problémáról meg-kezdett cikksorozatot. A lap sajnálatá nak ad kifejezést, hogy Németország távol van a Népszövetségtől s ajánlato sabbank mondja hogy a német birodalom kevesebbet törődjek a békeszerződésék revíziójával. Ha Németország számára bizonyos védőfegyverek beszerzését el ismernék, úgy megkönnyítenék visszate-rését a Népszövetségbe, mert a jog-egyenlőség elvének alkalmazásánál ez jelentené az első lépést.

ellenére is — hónapok kérdése volt már eszupán.

Bratianu Jonel és Vintila a megrög-zött politikai ellenfél képét vitték maguk-kal a sirba Maniuról.

A harmadik Bratianu-Maniu találko-záson pedig megegyezés jött létre. Azok a bizonyos ajtók, amelyek az első két Bratianu számára nyitva voltak, épp úgy járhatatlanok Dinu számára, mint aho-gyan Maniu is ismét a közvéleményre, a tömegekre támaszkodva akarja az oda szabad bejárást megszerezni.

Hat év alatt mennyi minden vá-meg a román belpolitikában!

Palesztina számszerű növekedése 1933-ban

1933-ban a palesztinai zsidó lakosság az összlakosság 22 százalékát képezte. Míg 1931-ben 174.610 zsidó lélek élt az országban, addig 1932-ben már 245.000 volt a zsidók száma.

Ami a lakosság gazdasági rétegződését illeti, a legutóbbi népszámlálás adatai szerint, a palesztinai zsidóság 21,2 százaléka, a mezőgazdasági mun-kában, 39,3 százalék az iparban és szál-lításban, 15,2 százaléka a kereskedelem ben, 12,8 százaléka szabadfoglalkozás-sal keresi meg a kenyerét.

1933-ban természetes szaporulat ut-ján a (bevándorlástól eltekintve) 4173 lélekkel szaporodott a zsidó lakosság, vagyis minden ezer zsidóra 20 új zsidó esett, míg a lakosság nemzsidó részénél 25 ezrelék volt a szaporodási arány-szám. A születések száma 6113, a halá-lozásoké 1940 volt a zsidóknál, vagyis a természetes szaporulat 4173 volt. Szá-zalékokban kifejezve a születések 29,22 a halálozások 9,7, természetes szaporu-lat 19,95 volt.

1933-ban 30.327 zsidó bevándorlót re-gisztráltak Palesztinában. Ezek közül 2465 turista, akik utólagosan kaptak meg a letelepedési engedélyt. A beván-dorlás növekedésére jellemző, hogy 1932-ben 10.000, 1931-ben 4075 volt a re-gisztrált bevándorlók száma. Az 1933-
évi bevándorlás csak az 1925-ös köze-líti meg, amikor 33.801 zsidó lélek vándorolt be az országba. A bevándorlók közül 12.762 férfi (42 százalék), 11.306 nő (37 százalék) és 6259 tizenhat éven aluli geyrmek (21 százalék).

Érdekes statisztika mutatja, hogyan tagozódott a zsidó bevándorlás kíván-dorlasi országokként és állampolgárság szerint az 1919-1933 ig terjedő periódusban. A táblázat a következő:

Ország	Bevándorlók száma
Lengyelország	63.6000
Oroszország	28.800
Németország	7.700
Románia	7.300
Litvánia	5.400
Irak	4.700
Amerika	4.400
Jemen	4.400
Görögország	2.400
Perzsia	2.300
Lettország	2000
Törökország	2.100
Bulgária	1.700
Ausztria	1.300
Más országok	7.432
Összesen:	145.432
Adatok híjján	10.144
Összesen:	155.676

Országoként, vagyis állampolgár-ság szerint a bevándorlók a következő-
képpen tagozódnak: Lengyelországból 13.125, vagyis 43,3 százalék (1932-ben 33,1 százalék), Németországból 5392, vagyis 17,7 százalék (192-ben 3,7 szá-zalék), Romániából 1411, vagyis 4,7 százalék (1932-ben 5,3 százalék), Jémen-ből 1287, vagyis 4,2 százalék (1932-ben 7,2 százalék), Görögországból 1256, vagyis 17,7 százalék (1932-ben 3,7 szá-lék), Amerikából 1169, vagyis 3,8 szá-zalék (1932-ben 9,0 százalék), Litvániá-ból 1099, vagyis 3,6 százalék (1932-ben 2,5 százalék), Nyugat-Ázsiából 2357, vagyis 3,6 százalék (1932-ben 3,7 szá-zalék).

sen érdekes a németországi bevándorlók száma. Míg 1932-ben 3.7, addig 1933-ban 17.7 százalék volt a németországi zsidók bevándorlási aránya. Ha a németországi bevándorlókhoz hozzászámítjuk azokat, akik ugyan Németországból menekültek, de nem rendelkeztek német állampolgársággal, úgy a német bevándorlás 7000-re emelkedik viszont ez a szám sem foglalja magában a turistáként érkezett német menekülteket.

A bevándorlási kategóriák szerint a bevándorlók a következőképpen tagozódtak 1933-ban.

Munkás-cseretűfikatokkal jöttek: 11. ezer 165, hozzátartozók száma 7788, vagyis összesen 18.953 (64.5 százalék).
Ezer fentől rendelkező tőkésék: 3250 hozzátartozók száma 3350, összesen 6600 (22.4 százalék).

250 fentől felüli tőkével rendelkező bevándorlók: 223, hozzátartozók száma 237, összesen 460 (1.6 százalék).

A palesztinai lakosság hozzátartozói 2846 (9.7 százalék).

Mások (diákok, lőkészek, stb.): 533 (1.8 százalék).

Amnesztia alapján legalizált turista-bevándorlók: 488, hozzátartozók száma 447, összesen 935.

Az ezer fentől nagyobb tőkével rendelkező bevándorlók százalékaránya az összbévándorlással szemben 1933-ban ugyanaz volt, mint 1932-ben (ebben az évben 727 volt a számuk). A munkás-bevándorlók száma viszont 55.1 százalékról (1932) 64.5 százalékra emelkedett 1933-ban. Ugyanakkor a palesztinai lakosok hozzátartozóinak bevándorlása 18.3 százalékról 9.7 százalékra csökkent.

A 3250 kapitalista családfő minimumán 3.250.000 font tőkét hozott az országra. De miután a tőkés egy nagyrésze 1000 fontnál nagyobb tőkét hozott magával, megállapítható, hogy a magukkal hozott tőke összege 2.000.000 fontra rug.

A Jewish Agency körkérdezt intézett az 1926 óta bevándorolt tőkéskegelyek elhelyezkedésükre vonatkozólag. Eszerint 533 családtól (59 százalék) a regisztrált kapitalista bevándorlók-nak) a következő információk érkeztek be:

185 kapitalista (38 százalék) 1.083.600 font tőkével a mezőgazdasági ültetvényeken, 39 család (8.0 százalék) 566.100 font tőkével egyidejűleg az ültetvényeken és ipari vállalkozásokban, 48 család (9.9 százalék) 106.550 font tőkével az iparban, 54 család (11.1 százalék) 133.100 font tőkével a kereskedelem-ben, 18 család (3.7 százalék) 18.700 font tőkével a szabad pályákon, 13 család (2.7 százalék) 11.750 font tőkével ipari alkalmazásokban, 86 család (17.6 százalék) 436.950 font tőkével, mint háztulajdonos, 44 család (9.0 százalék) 63.900 font tőkével, mint magánzó, stb. helyezkedett el. Ehhez járul még 66 család 45.600 font tőkével, akik most vándoroltak be és még nem döntöttek elhelyezkedésük felől. Érdekes a következő kimutatás: ugyanezen 533 család közül: 5 mezőgazdasággal, 142 iparral, 254 kereskedelemmel foglalkozott, 75 szabad pályákon, 23 mint hivatalnok, 9 mint háztulajdonos, 45 mint magánzó, stb. élt a Galuthban.

Az erdélyi zsidóság b. figyelmét felhívom, hogy a román Rivierán

„Carmen Sylván“

erdélyi orth. Kőr étermet a Maria villában nyitottam.

Márk Samuel

Ócska, törött kereteit

újja... Képeit izléssel ócsón...
Képeit izléssel ócsón...
Képeit izléssel ócsón...

SELECT MOZGÓ
Az igazság és becsületért

Kalendorfilm, főszerepekben: KEN MAYNARD és csodálva: TARZAN.

Következő műsor:

Az ápolónő áldozata

mélyen megható film, főszerepekben: BARBARA STANWYCK, BEN LYON, CLARK GABLE.

Skerbaceff tilkár kiköltözött a bukaresti „cári orosz követségről“

Poklevsky Koziel a cári követ, aki Nansen-utleveleket bocsát ki reméli, hogy meghagyják a Calea Victoriei odon házbán

Bucuresti-Bukarest, június 30. A Calea Victoriei 27 alatt, a prefektúra közelében van a „cári orosz követség“. Földszintes széles homlokzatú kastélyszerű, régi háza, a régi Bukarestnek egy évtől maradt odon épülete, oszlopok bejáratát a főn a homlokzaton a Romanovok kétféle sával.

A követség előtt szerény virágos grup, az udvar sarkában rozoga, hatalmas autó mintha a jégkorszakból maradt volna itt. A széles ablakokat széles bíbor-vörös függönyök takarják el a külvilágtól s vadszőlő indák futják be az időtől szinte fekete, kopott falakat...

A kapu előtt butorszállító autó áll s néhány munkás nehéz, ódon butorokat cipel ki a házból: A Titulescu-Litvinov egyezmény első tényleges eredménye:

Skerbaceff, volt követségi első tilkár butorait viszi el a butorszállító. De még itt marad O Exellenciája Poklevsky Koziel, II.ik Miklós cár ukája alapján. Es vár sorsának beteljesedése.

Vajjon kiteszik-e? A szovjet követség állítólag a szosszen akar kibérelni egy hatalmas, modern palotát, mivelhogy a Calea Victoriei levő épület nem felel meg egy modern állam külföldi képviselőinek.

A „cári követség“ udvarán jobbra, a szárnyépület bejáratának ajtója felett tábla látható és rajta a felírás: „Orosz Konzulátus“.

Belépünk a könyvtárba, hatalmas terem köröskörül egészen a plafonig könyvek, többnyire régi, bőrkötésben. Nehéz, majdnem penész szag nehezedik rá az emberre. Az egyik falon III-ik Sándor cár hatalmas, arasznyi széles aranyozott keretbe illesztett képe. A cárnak magas a homloka, hátra van fésülve dus haja, finom szája van, átható szemei, hatalmas, négyzetes szakáll.

Egy rozoga divány, néhány ócska ódivatú íróasztal. A keletre eső falon, Szűz Mária kép.

A munkások durva téptei alatt reseg a régi parkett, a butorok tologatása rendkívül szánalmas hangulatot kelt. Egy nő, valószínűleg Skerbaceff házvezetőnője, megkérdi a volt tilkárt:

— A cár képevel mit csinálnak?
— Öfelsége képet csomagolásuk jöl be — válaszolja ünnepélyesen Skerbaceff.

Az épületben többen jönnek-mennek. Ugyanis a könyvtárból, amelyet Balalov, a volt perui kormányzó ajándékozott a követségnek, ma könyveket kölcsönöznek ki a Bukarestben élő emigránsoknak. A néhai kormányzó itt lakik Bukarestben és kollekcijában a legrégibb és legértékesebb könyvek is meg lehet találni.

Magas, előkelő megjelenésű fiatalember jelenik meg, hogy társaságában a kölesönkönyvtárban. A kiválasztott könyvek után itéve művelő férfi lehet.
Megtudjuk róla, hogy egyik legkiválóbb növendéke volt a szentpétervári katonai akadémiának, a háború alatt Brusilov seregében küzdött Abramov kapitány s a galíciai harcokban kitüntette magát. 1920-ban Odesszába, majd onnan Romániába menekült.

Ma gyerekeit árú a bukaresti orosz templom előtt s Nabocov, volt nutavai kormányzóval együtt, Kanewsky Ignátz tiszteletadó atya templomi kórusában működnek. Pedig Nabocovnak olyan hangja volt valamikor, hogy igen gyakran, ha részt vett a cári udvari ünnepélyeken, felkérték, hogy énekeljen a cárnó előtt.

Követség kép melléképületének ucai üzemhelyiségek vannak. Az egyik

ilyen üzlethelyiség bérlőjétől tudjuk meg, hogy a szovjet lebecsüli a régi követségi épületet s hogy a szosszen akar egy modern és díszes palotát berendezni magának.

— Önök elköltöznék? — kérdezzük a kereskedőket.

— Miért költöznénk? Nekünk szerződésünk van, amelyhez ragaszkodunk, a román törvények szerint, ha a háztulajdonos változik sem tehetnek ki bennünket.

— Meddig fizetnek ki a házbért?

A támadó hatalom elleni rendszabályokról határozott a népszövetségi ligák angliai uniója

London, június 30. A népszövetségi ligák angliai uniójának vezetősége ülést tartott, amelyen leszerelési egyezmény kötését sürgeő határozatot hoztak. A határozat a következő ajánlásokat tartalmazza:

1. Általános segítségnyújtás kötelezettség a megáradott állam javára.
2. A polgári repülés nemzetközivé tétele.
3. Nemzetközi légi haderő szervezése a megáradott ország védelmére.

— Rendes szerződésünk van, amely három évre szól s amelyből csak egy év járt le... A házbért előre, félévre fizetjük. Mi nem tudhattuk, hogy egy szép napon gazdát cserélj ez a követség, sőt arra sem számíthatunk, hogy Dobrescu lerombolja a házat — ami a tavaly szinte megtörtént. Legtöbben husz évvel ezelőtt kötöttünk szerződést a követséggel s azt három évenként megújítottuk.

A kereskedő nagy lelkesedéssel és elragadtatással beszélt. Poklevsky Koziel Öxellenciájáról, akiről az a hír járta legutóbb, hogy miután végleg a magának tekintette a követség épületét, nem a legnagyobb pontossággal könyvelte el a házbéretet, úgy hogy egy esetleges elszámolás esetén zavarba jöhetne.

Ezek mind mende-mondák Öxellenciája igazi gentleman, aki semmiért a világon nem nyúlt volna olyan pénzhez, amely nem az övé — még ha a szovjet pénzről lett volna szó, akkor sem. — Nagy ur volt valamikor. Hatalmas kiterjedésű birtokai voltak Oroszországban. Néha egész különvonatok érkeztek Oroszországból, a Poklevsky család címerével, saját mozdonyával.

Poklevsky sok emigráns társán segít ma is. Sőt hivatalos munkát is végez, ő állítja ki és ő kezeli a Nansen utleveleket a Jockey klubnak pedig legszorgalmasabb tagja.

Miután lengyel származású, a forradalom után a lengyelek magas pozícióba hívták Varsóba, de Poklevsky Koziel, a cár utolsó követe nem árulta el még halott gazdáját sem. (h. e.)

Állásvesztés terhe mellett tílos a köztisztviselőknek sorsjegyeket és könyveket árusítani

Rendelet, mely évtizedeket késett

Cluj-Kolozsvár, június 30. Még régebbi rendelet tiltotta meg a köztisztviselőknek hogy írasszák mellől különböző eladásokat bonyolításnak le, vagy esetleg maguk házaljanak a közönség körében — koncert- vagy sorsjegyekkel, könyvekkel vagy előfizetésekkel. A rendszerré vált szokás olyannyira otthonossá vált, hogy a közönség különösebb módon már meg sem lepődött, amikor aktájának elintézéséhez odaszámították mintegy külön taxa fejében a sorsjegyet vagy folyóiratot. Nem volt az sem meglepő, ha a sorsjegy már rég lejárt, a koncert pedig sohasem zajlott le, a közönségnek viselnie kellett a rendszer következményeit. Ennek a fur-

csa kereskedelemnek hiába igyekeztek gátat vetni a különböző miniszteriumok. Az alárendelt hatóságok tisztviselői tovább folytatták furcsa hadjáratukat a közönség zsebe ellen, mígnem most a belügyminiszter ritka eréllyel a követségbe tartalom felhívást küldötte a városi ázára és valamennyi közigazgatási hatósághoz: „Tílos a köztisztviselőknek sorsjegyek, koncert-évtizedjegyek, képek, könyvek, folyóiratok közvetítésével foglalkozni, azokat a közönségre ráerőszakolni. Aké az új és szigorúan végrehajtandó rendelet ellen vét, a fegyelmi eljárás során állásvesztésre is büntethető“.

Ha Bukarestbe utazik szálljon meg a

GRAND HOTEL Lafayette - ben.

Szállodánk a főváros szívében a Calea Victoriei fekszik. 250 nyugateurópai kényelemmel berendezett szobában hideg és meleg víz, telefon, fürdőszobák.
Teljes penziót (szoba, reggeli és étlap szerint választható 3-3 fogásos ebéd és vacsora) már három napi tartózkodásnál is 300 leifől nyújtunk.
Gyönyörű hall, fogadó és társalgó termek, író, olvasó szalon, terraszkert. Iskolázott, fegyelmezett, magyarul is beszélő személyzet.
Minden vonatnál kényelmes autóbuzsunk és tolmácsunk várja vendégeinket.
Elvünk: „Mindent a vendégért!“

GRAND HOTEL LAFAYETTE

Előbb E van szül nyitott g mon

A volt magyar a demokr

Bucuresti-Bukare
Uj Kelet tud.) Meg let, hogy Jászi Os Bukarestben tartó kat gyűjt az utóla irandó könyvéhez. kenysége a román lődésének középpon régi magyar mon mozzalmainak vezé leg baráti kapcsolat az egykori magyar ségi politikájának szí Oszkárt most a jolta meg az aktu sekről és Jászi a k te ki erre vonatkozó — Mi a vélemény mokrácia jövőjéről?

— Ha a külső szí lagosságok alapján zetet, nem lehetek különösen ha tekint tükai és gazdasági dőbbentő aktivitása labbi perspektivák a vagyok győződve a győzelméről, annál demokrácia megsem lent az európai kult sével is. Kezdve az város-köztársaságait ma. Világbirodalom a renesszánszon és l gül a francia forrad lista elméleteken és az elrehaladás lényeg zatlanul az egyénisé egyenlőség elérésére lam volt.

— Nem hiszem, ho hat ezekről az ideáló ne áldozna fél egész sik ok, ami miatt a zelneben hiszek, amelyeket a fasizta el és amelyek a való bek mint a teljes ar tönkrejutás szimptom rdése nem sikerül

Ujra a fa

Megint meg fo

Cluj-Kolozsvár, jun map napokon kereszt kolozsvári sajtót az a amelyet egy newyork világra egy Krisz ov kolozsvári cipészme tes hagyatékáról, a newyorki cikk szerín rendeltében Krisz megoldja a kör négy sémáját.

Annak idején besz a jelentkezőknek m néhány hónap alatt a szék irodáját. Fárad rült, amíg a jelent megértették, hogy s cikkében szereplő K vésbé a horribilis hag a kör négyesítéses oldásáért a kolozs egyet'len banit sem fi

Lassan-lassan aláb tikus örökség híretől

Előbb Egyesült Európai Államokra van szükség, csak aztán lehet irányított gazdaságot megkísérelni — mondja egy nyilatkozatban Jászi Oszkár

A volt magyar nemzetiségi miniszter érdekes nyilatkozata a demokrácia jövőjéről, a békéről és a háborúról

Bucaresti-Bukarest, június 30. (Az Uj Kelet tud.) Megírta már az Uj Kelet, hogy Jászi Oszkár néhány napja Bukarestben tartózkodik, ahol adatokat gyűjt az utódállamok helyzetéről irandó könyvéhez. Jászi Oszkár tevékenysége a román közvélemény érdeklődésének középpontjában áll, mert a régi magyar monarchia nemzetiségi mozgalmainak vezére még mindig meleg baráti kapcsolatokat tartanak fel az egykori magyar ellenzék nemzetiségi politikájának kodifikátorával. Jászi Oszkár most a Dimineata intervjuolta meg az aktuális politikai kérdésekről és Jászi a következőkben fejtette ki erre vonatkozó nézeteit:

— Mi a véleménye az európai demokrácia jövőjéről?

— Ha a külső szimplomák és látszólagosságok alapján itélném meg a helyzetet, nem lehetek nagyon optimista, különösen ha tekintetbe vesszük a politikai és gazdasági nacionalizmus megdöbbentő aktivitását. Mégis, a távolabbi perspektívák nézőpontjából, meg vagyok győződve a demokrácia végső győzelméről, annál is inkább, mert a demokrácia megsemmisítése egyet jelent az európai kultúra megsemmisítésével is. Kezdve az antik Görögország város-közársaságaitól, folytatva a római világbirodalmon, a kereszténységben a reneszánszon és humanizmuson, végül a francia forradalom és a szocialista elméleteken és megvalósításokon, az elrehaladás lényege mindig és változatlanul az egyéniség bizsentele és az egyenlőség elérésére irányuló küzdelem volt.

— Nem hiszem, hogy Európa lemondhat ezekről az ideálokról, anélkül, hogy ne áldozná fel egész életerejét. A másik ok, ami miatt a demokrácia győzelmében hiszek, azok a sikerek, amelyekben a fasiszta diktatúrák érnek el és amelyek a valóságban nem egyebek mint a teljes anyagi és erkölcsi tönkretetés szimplomái. Ennek az elrettentése nem sikerülhet sem sajtópro-

pagandával, sem pedig a rádióban tartott szörnyű beszédözönökkel.

Egy új háború lehetőségeiről a következőket mondotta Jászi Oszkár:

— Ezt a kérdést én kellene, hogy felelgessem, mert éppen azért jöttem Európába, hogy tájékozódjam egy új háború lehetőségeiről. Annyit mondhatok, hogy benyomásaim nem a legmegnyugtatóbbak: mindenütt a nacionalista gyűlölködésnek paroxizmusával találkozom, ugy gazdasági téren, mint egyes népek gondolatvilágában. Nem láthatja senki előre, hogy ezek az antagonizmusok mikor robbannak ki, annak következményeként, hogy az imperialista hatalmak expanziójának már nem lehet ellentánni.

— Mik a lehetőségei a Magyarország és az utódállamok közötti békés együttműködés kifejlesztésének — hangzott a következő kérdés.

— E kérdés lényegére már az előző kérdésben feleletet adtam. Csak azt tennem még hozzá, hogy a mai Magyarország történelmi és hagyományos levegője annyira mindenben különbözik a környező államok levegőjétől, hogy ezen a szakadékon keresztül hídak építeni egyelőre valószínűtlennek tűnik előttem.

Jászi tudvalevőleg Amerikában él, ezért a hírlapíró a következő kérdést intézte hozzá:

— Ha Roosevelt elnök kísérletei sikerülnek, milyen hatással lesznek ezek Európa fejlődésére?

— Roosevelt elnök kísérletei egyelőre a megvalósítás után haladnak s így határozott jelölést azoknak esetleges sikeréről nem lehet mondani. De feltevésem — amit azonban én nem hiszek — hogy Roosevelt elnök kísérletei valóban sikerülnek, akkor sem tudnám elképzelni, hogy az európai államok követhetik az amerikai példát. Az irányított gazdaság és a teljes autarkia lehet, hogy megvalósítható egy nagy kontinensen, mint a 140 millió lakóú Amerika vagy a 160 millió Oroszország. Ez a metódus azonban a kicsi és különböző európai államokra csak elszegényedést és éhínséget hozhat. „Insuper potenter dum vult imitari, perit”. Mielőtt Európában az irányított gazdasági tényszerű megkísérelnék, követni kell a második amerikai példát: az államok föderációját.

Ujra kering a világsajtóban a fantasztikus kolozsvári örökség híre

Megint meg fogják roharni a kolozsvári törvényszéket „a kör négyzögesítői”

Cluj-Kolozsvár, június 30. A hét folyamán napokon keresztül foglalkoztatta a kolozsvári sajtót az a fantasztikus kacska, amelyet egy newyorki lap hozott napvilágra egy Krisztovics Béla állítólagos kolozsvári cipészmeister negyvenmillió lejes hagyatékáról, amely összeget — a newyorki cikk szerint — annak szánt végrendeletében Krisztovics, aki helyesen megoldja a kör négyzögesítésének problémáját.

Annak idején beszámoltunk arról, hogy a jelentkezőknek milyen ózóna lepte el néhány hónap alatt a kolozsvári törvényszék irodáját. Fáradságos munkába került, amíg a jelentkezők nagy részével megértették, hogy sem a newyorki lap cikkében szereplő Krisztovics, még kevésbé a horribilis hagyaték nem létezik és a kör négyzögesítésének esetleges megoldásáért a kolozsvári törvényszéken egyetlen banit sem fizetnek.

Lassan-lassan alábbhagyott a fantasztikus örökség híretől feltűzött magántudó

sok érdeklődése és a kolozsvári törvényszék joggal hihette, hogy nincs többé jelentkező a fantasztikus örökségre.

Annál meglepőbb azonban, hogy tegnap levél érkezett az egyik helyi szállító-vállalathoz egy ismert bécsi információs irodától, amelyben felvilágosítást kérnek a tényleg ügyfelüktől a Krisztovics hagyatékra vonatkozólag. Mellékelnek egy német nyelvű újságcikket is, amely a múlt heti keltezéssel állítólagos bukaresti forrásra hivatkozva nem kevesebbet állít, mint azt, hogy a kolozsvári törvényszék elutasította Krisztovics örökösének a végrendelet megsemmisítésére irányuló kérését, nem vette figyelembe azt az érvelést, hogy a kör négyzögesítése megoldhatóan, hanem kimondotta, hogy a tudomány fejlődése mellett ez a probléma is megoldható. A bécsi lapnak ez a fantasztikus cikke csak arra jó, hogy a „feltalálókat” újra ráuszítsa a kolozsvári törvényszékre.

Ez a szerény doboz

a modern kozmetika csodáját zárja magába a

CHAT NOIR PUDER-T

Eddig a finom toaletszereket csak a gazdag nők vásárolhatták meg. Ma bárki megszerezhet egy kitűnő pudert csekély anyagi áldozattal. Chat Noir ez a puder. Bársonysimává teszi arcbőrét és egyuttal légies illattal is megillatosítja... Tegyen egy próbát és egyszerűen el lesz bájolva!

Chat Noir PUDER

EGYDOBOZ 20 LEI

Nyílt uccán megverték tanárukat a brailai középiskolások

Három-három hónapi fogházat kaptak a támadók

Bucaresti-Bukarest, június 30. A brailai törvényszék ma ítélkezett Teodor Iliuteanu és Stefan Balanescu, a brailai Nicolae Balcescu liceum hetedik osztályába beiratkozott magántanulók fölött, akik ellen az volt a vád, hogy június huszonkettedikén este az uccán megtámadták és megverték Lucean Kremer német nyelvtanárt. A két diák tagadta a bíróság előtt, hogy profszorukat bántalmazták volna. A beidéztet tanuk egyrésze ugyancsak

azt állította, hogy nem látták, mintha a két diák lett volna Kremer bántalmazója.

A tanuvalomás alapján a két középiskolász védői felmentő ítéletet kértek, rámutatva arra, hogy a tanár üldözi a két diákot.

A bíróság nem vette figyelembe a mentő tanuvalomásokat és a két középiskolász három-három hónapi fogházra ítélte.

„A diákok ártatlanok, a rendőrség provokálta őket”

A hadbíróóság felmentette a Sidoli cirkusz lerombolásával vádolt cuzista diákokat

Bucaresti-Bukarest, június 30. Március hónapban a Sidoli-cirkusz vendégszeretelt íasiban. Huszonnyedikén este 9 órakor a cuzista diákok egy csoportja jelent meg a cirkusz előtt. Vezetőik követelték az igazgatótól, hogy adjanak ki számukra kedvezményes jegyeket. A cirkusz igazgatója ezt a kérést visszautasította, mire a diákok tüntetni, majd rombolni kezdtek. Összetörték a cirkusz haljának berendezését, majd bevették a személyzet lakásait szolgáló vagonok ablakait. A szolgálatot teljesítő rendőrök azonnal közbeléptek. Erre verekedés támadt köztük és a diákok között, amelynek során több rendőr és detektív sérüléseket szenvedett. Minthogy a rendbontás ostromállapot alatt levő városban történt, a zavaró diákok hadbíróóság elé kerültek. A jasi második hadtest hadbíróósága Popa Gavril egyévi, Indueanu Ovidiu, Radu Sutu és Aurél Hutu diákokat hat-hat hónapra börtönre ítélte.

A hadbíróósági ítélet ellen úgy a vádlot-

Madách: Ember tragédiája. Propagandakiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lej. egyszázasban. Kapható az Uj Kelet könyvtárában az összeg és portóköltség előzetes beklüdtésével vagy utánvétellel.

Látogassa meg a Keletet.
Rendszeres kirándulások
Törökország, Görögország, Egyiptom.
Siria, Palesztina
felé. Kényelmes utazások, rendkívül
leszállított díjak
Cluj-i képviselő: FELD Str. Regina Maria 17

LEVANT
Societate Anonimă de voiaj
Bucuresti
Str. Smardan 11 Telefon 3.29.83

KÖZGAZDASÁG

Speciális bizottságot küld ki a pénzügyminiszter a kereskedelmi részvénytársaságok múltévi szabálytalan megadóztatásának ügyében

Bucuresti-Bukarest, június 30. A számosság helyéről beérkezett panaszok következtében a pénzügyminisztériumban Slavescu miniszter elnöke alatt értekezletet tartottak a kereskedelmi részvénytársaságok múlt évi adóztatásának kérdésében.

Mintán az ország legkülönbözőbb részeiből beérkezett jelentések arra engednek következtetni, hogy az adóztatásnál számos esetben szabálytalanságok történtek, a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy egy speciális pénzügyi bizottságot nevez ki, mely a kereske-

delmi részvénytársaságok összes 1933. évi adókövetést revideálni fogja.

Amennyiben a bizottság egyes részvénytársaságok adókövetésénél szabálytalanságokat állapítana meg, esetenként ki fogják számítani a kivetett és a tényleges adó közti differenciát, melyet majd az illető kereskedelmi részvénytársasággal rendezni fognak.

A bizottság tagjainak kinevezésére a napokban sor kerül. A bizottság munkáját valószínűleg még július folyamán megkezdik.

Átmeneti kontingentálási rendszert léptet életbe a kereskedelem és iparügyi minisztérium július elsejétől szeptember harmincadikáig terjedő szakaszban

Bucuresti-Bukarest, június 30. Megírta az Uj Kelet, hogy a kereskedelem és iparügyi minisztérium a Jegybankkal karöltve új kontingentálási rendszert készít elő.

Az új rendszer az import leszállítását és a különböző államokból való behozatalunk racionálisabb elosztását célozza.

A régi rendszer második évada azonban július elsején lejár, viszont a minisztérium nem tudja vasárnapig az új rendszert elkészíteni. Ezért Teodorescu kereskedelmi miniszter azt a határozatot hozta, hogy a harmadik évadban, július elsejétől október elsejéig egy újabb átmeneti rendszert létesítenek, az új rendszert pedig addig elkészítik és majd október elsején léptetik életbe.

A július elsejétől életbe lépő átmeneti rendszer a következőket tartalmazza:

A kereskedelem és iparügyi minisztérium az import szabályozó igazgatóság naplójából pontosan ismeri azt a mennyiséget, amelyet Románia összes importőrei 1933 július elsejétől 1934 július elsejéig az országba hoztak.

A július-októberi évadra az import szabályozó igazgatóság minden egyes importőrnek pontosan ugyanolyan mennyiségű importot fog engedélyezni mint amennyi a júliustól-júliusig terjedő évnél három hónapra eső százaléka.

Az import szabályozó igazgatóság azonban ugyanakkor tanulmányozni fogja azoknak az országoknak a Romániával való kereskedelmi mérlegét, melyektől eddig nagyobb árumennyiséget importáltak és a külkereskedelmi mérleg kedvezőtlen voltával arányosan fogják az illető országok beho-

zatali kvótáját leszállítani.

A szezonárak behozatali kvótáját (hócipők, sárcipők, autógummi, heringek stb.) pedig az illető szezonban, fogyasztási mennyiségükhöz képest arányosan emelni fogják. A kedvező külkereskedelmi mérleggel rendelkező államoktól való fokozottabb importálásal a kereskedelem és iparügyi minisztérium reméli, hogy a behozatali mennyiségnek megfelelő devizaszükségletet redukálni fogja tudni.

Az átmeneti kontingentálási rendszer életbeléptetése után Teodorescu miniszter elhatározta azt is, hogy egy javaslattal fordul a kormány gazdasági bizottságához, melyben kéri, hogy a jelenleg külön működő deviza és külön kontingentálási rendszereket közös export rendszerben egyesítsék, miután a jelenlegi különféle intézkedésekből rengeteg bonyodalom származik.

A kereskedelem és iparügyi minisztérium szerint azért szükséges a két rendszer összevonása, hogy ugyanazok a hatóságok, melyek egy kereskedőnek a behozatali engedélyt kiadják, egyúttal devizával is elláthassák.

Az átmeneti rendszer életbeléptetésére vonatkozólag a kereskedelmi és iparügyi minisztérium úgy intézkedett, hogy a harmadik évad csak a jövő héten lép életbe, úgy, hogy a július-októberi évadra, csak hétfőtől kezdve bocsátanak ki behozatali engedélyeket.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Folyó hó 2-án, hétfőn este 9 órai kezdettel nagyszabású

HERZL-EMLEKUNNEPÉLYT

Emlékbeszédet tart: **Dr. Fischer József**

Közreműködik a neolog hitközség énekkara és a Hasomér Hacair szavalókórusa.

SPORT

Ma folytatódnak a Haggibbor tenniskupa versenyei

Jakab Elza (Haggibbor) nyerte a női egyest a kerületi bajnokságon

Cluj-Kolozsvár, június 30. (Az Uj Kelet tud.) A tennisszezon derekán egyik attrakció a másikat éri Kolozsváron. Aig zajlottak le a kerület bajnokságának versenyei, máris más, ezúttal sokkal érdekesebb, a Haggibbor Kupa tennisversenye jelent eseményt Kolozsváron.

A Haggibbor tenniskupa tudvalevőleg csapatverseny, mely áll három férfi egyesből, két női egyesből, egy férfi párosból és egy női párosból. A kupáért avvaly emlékezetesen heves küzdelmet vívott három kolozsvári egyesület: Haggibbor, Universitatea és KAC, amelyek holtversenyben végezve, a kupa védő nélkül maradt, illetve azt mindhárom egyesület védte. A folyó évben a küzdelem épp oly heves lesz és annak győztesét a pillanatnyi diszpozíció és szerenese fogja eldönteni.

A verseny délelőtt 10 órakor kezdődik s tart egész nap a Haggibbor Calea Victoriei pályáján. Kolozsvár közönsége remélhetőleg nagy számban vesz részt a versenyen, mely igen érdekesnek és izgalmasnak ígérkezik.

A kerületi tennisbajnokság eredményei

A kerületi tennisbajnokság I. oszt. számának döntőjét tegnap a következő eredményekkel fejezték be:

Férfi egyes. Bajnok: Gábor Universitatea, 2. Benedek KAC, 3. Simon Haggibbor és Rosenberg Haggibbor. Döntő: 6:2, 6:4, 6:4.

Férfi páros. Bajnok: Metianu dr.—Popescu U. 2. Benedek—Dunky KAC, 3. Szász—Rosenberg és Gábor—Faur. Döntő: 8:6, 5:7, 4:6, 6:3.

Női egyes. 1. Jakab Haggibbor, 2. Kiss MSE, 3. Ternovicin U és Rosinné U. Döntő: 6:8, 6:3, 6:4.

Vegyespáros. 1. Ternovic—Faur U. 2. Gábor—Rosinné U. Döntő: 7:5, 6:1.

Kabos Endre nyerte Európa kardvívóbajnokságát

Cluj-Kolozsvár, június 30. Varsói jelentés szerint az európai bajnoki versenyeken a kardvívás bajnokságát Kabos Endre nyerte. Kabos másodszeri fegyverténye méltó válasza arra a hajszára, amelyet a magyar kurzus fogaival ellene zsűdősége miatt folytatnak.

Varsó, június 30. Az egyéni kardvívó Európa-bajnokságot a magyar Kabos nyerte 9 győzelemmel, 1 vereséggel. Az Európa-bajnok egyetlen vereségét az olasz Montanóval szembeni asszóban szerzte. Második lett Gaudini 8 győzelemmel, harmadik a magyar Rajcsány 5, negyedik a magyar Erdélyi 5, ötödik a magyar Kőszegi 4, hatodik a lengyel Segda 4, hetedik az olasz Pinton 4, nyolcadik a lengyel Dobrowolski 3, kilencedik az olasz Montano 3, tizedik az olasz Ragno 2 győzelemmel.

A táviratból nem derül ugyan ki, hogy a tizes mezőnyből hogyan került ki Kabos győztesnek kilenc győzelemmel és egy vereséggel, valószínűnek látszik azonban, hogy holtversenybe került Gaudinival, akde legyőzte érte el kilencedik győzelmét Gaudini nyolc győzelme előtt.

Döntetlenül végződött a Spakow—Havlívek mérkőzés. Bécsből jelentik: Tegnap az Angelman-arenában 8000 néző előtt vívták le a Spakow—Havlívek boxmérkőzést. A meccs első menetét Spakow főenyével kezdődik, aki nagyon technikás boxolást mutat be és megnyeri a közönség szimpatitáját. Havlívek nem tud kifejlődni és csak védekezésre szorul. Az első 6 menetben Spakow nagy pontelőnyt szerez és többször küldi ellenfelét a föld-

re. A hetedik menetben azonban az osztrák bajnok egyik ütése nyomán Klujul Spakow száján egyik régi sérülése és erősen vérezni kezd, mire védekezésbe megy át, de így is sikerül számos ütést elhelyezni az osztrákon, aki nagyon szívszónak mutatkozik. A 10 menet után az eredményt döntetlennek hirdetik ki.

A Hungáriának a Sparta ellen beadott óvása ügyében kedden dönt a Közép-európa Kupa bizottsága. A bizottság elnöke az osztrák Gerő dr. lesz.

Július 8-án lesz a Román Kupa döntője

A Nemzeti Bajnokság döntőjét július 15 és 22-én játsszák le

Cluj-Kolozsvár, június 30. Bukaresti jelentés szerint a központ a Nemzeti Bajnoki döntő napját július 15-ben állapította meg, míg a második mérkőzés egy héttel később, július 22-én lesz. A mérkőzések színhelyei a döntőben résztvevő csapatok városai lesznek.

Ezzel egyidejűleg közli bukaresti tudósítónk, hogy a Román Kupa döntője mégis július 8-án lesz még pedig nem Bukarestben, hanem Temesváron vagy Kolozsváron.

Az Universitatea Brassóban, a Romania Marosvásárhelyen játszik ma

Az Universitatea ma játssza utolsó nemzetibajnoki mérkőzését Brassóban a Brasovia ellen. A csapat a következő felállításban utazott el: Sepsi, Iancovic—Sfera, Stefanescu—Ghilezan—Davit, Sarbu—Ploescu—Ionas—Surlesiu—Tabac. Az Universitatea Brassóból vissza jövet két mérkőzést játszik: hétfőn Sepszentgyörgyön, kedden Segesváron.

A Romania együttese Marosvásárhelyen szerepel, ahol az MSE látja vendégül bárátságos mérkőzés keretében.

Anglia visszatér a FIFA-ba Londonból jelentik: Az angol labdarugó szövetség közgyűlése elhatározta, hogy visszatér a FIFA-ba és a jövőben minden nemzetközi labdarugó rendezvényben részt fog venni.

Merényletet kíséreltek meg Ghadi ellen. Rómából jelentik: A rendőrség merényletet akadályozott meg, amelyet Mahatma Gandhi ellen akartak elkövetni. A merénylők ki akarták sziklathat a vonat, amelyben a hindu nacionalisták vezetője utazott és a Indramin átvézető híd előtt vasra verzetek helyeztek el a sínre. A rendőrség azonban idejében megakadályozta a katasztrófát.

Amerika csak a kubai kormányra szállt fegyvert, a felkelőknek nem. Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány értesítette a fegyvergyárakat és a kikötőket, valamint a vámhatóságokat arról, hogy betiltja a Kubába irányuló fegyverszállításokat, amennyiben az importálni szándékozók fel nem mutatnak különleges kubai kormányengedélyt. Ez az intézkedés összefüggésben áll azzal a panasszal, amelyet a kubai kormány részéről terjesztettek elő a felkelőknek szállított amerikai fegyverek miatt. Az amerikai kormány így akarja megakadályozni, hogy a forradalmároknak polgárháború céljára ne juttathassanak ki az Egyesült Államokból fegyvereket.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

rendez a Zs. N. Sz. helycsoportja az un-tárius gimnázium dísztermében.

Szer

Vai

Sighet, június... A Polgári-kör állanak és várnak táblákat szegezték komaj rárajzoltá "Lazar". Esik az... tusok, gyalog jö... Leeresztik a ru... nak és szomorko...

Ők előttek Sz... hogy itt van Va... akarják neki mo... zár Ilés kell és... nemzeti paraszti... táblákat szegezt... ér. De elállják a... vaskapu mögül... Ugy néznek ki e... az ázott verebek... már olyan szom... számár. Igazi sz... rá ezekre az em... ben lévő pártnál... nak...

Bent a terem... — Itt Maramar... Vaida Sándor... rumban köteleste... lenti, hogy az... megemmisüléssel... nemzetet.

Vaida mondja... tévedés. Jellegzet... pontosan úgy né... láttuk képen. A... jai, akik úgy el... mazsola a kugló... de nem illik felt... A parasztlak is... érzik ugyan a ve...

**gigibbor
yei**

eti bajnokságon

etben azonban az osz-
tése nyomán kájuj
k régi sérülése és erő
nre védekezésbe meg
erül számos ütést el-
on, aki nagyon szívós-
10 menet után az ered
hirdetik ki.
a Sparta ellen beadott
den dönt a Közép-
sága. A bizottság el-
ő dr. lesz.

**lesz a Román
döntője**

ság döntőjét julius
játsszák le

Junius 30. Bukaresti
zpont a Nemzeti Baj-
Julius 15-ben állapít-
asodik mérkőzés egy-
22-én lesz. A mérkő-
tőben résztvevő cea
közli bukaresti tudó-
Kupa döntője mégis
pedig nem Bukarest-
váron vagy Kolozs-

ssóban, a Romania
ven játszik ma

ma játssza uolsó
zését Brassóban a
pat a következő fel-
Sepsi, Iancovicz—
Ghilezan—David,
—Ionas—Surlasiu—
ea Brassóból vissza
játsszik: hétfőn Sepst-
Segesváron.
e Marosvásárhelyen
látja vendégül ba-
reében.

FIFA-ba, Londonból
abdarugó szövetség
a, hogy visszatér a
minden nemzetközi
ben részt fog venni.

reitek meg Chandí

A rendőrség me-
meg, amelyet
akartak elkövetni.
k siklatny a vona-
nacionalisták va-
nyan átvezető hid
lyeztek el a sinek-
ban idejében meg-
fát.

ubai kormányának
öknek nem. Wa-

Az amerikai ker-
nyergárakat és a
hatóságokat arról,
irányuló fegyver-
an az importálni
tatnak különleges
t. Ez az intézke-
azzal a panasszal,
y részéről terjesz-
szállított ameri-
Az amerikai kor-
adályozni, hogy a
rháboru céljaira
Egysült Államok

ELKE:
UJ KELETBEN

esoportja az un-
rmében.

Jön a kánikula...

...és ilyenkor a legfontosabb,
hogy egy megfelelő eszközt ta-
láljunk, amely meghozza az any-
nyira óhajtott lehelést. Gondolj
Ön már arra, hogy milyen tür-
hetetlen az atmoszféra ezeken a
forró napokon és hogy milyen
kellemes, ha ledörzsöli magát
ilyenkor egy minden előnyös tu-
hajdonsággal bíró kölnivizzel.
...egy szép virágsokor minden
illatát egyesíti, tartós és állandó
ugy, mint azt a nagy párizsi
Mignot Boucher parfümeria elő-
állítja.
A legfinomabb kölnivizzel van
szó, amelyet minden finom ízű
ember elfismer.

**MIGNOT
Jacky
kölniviz**

A párizsi MIGNOT
BOUCHER parfume-
ria készítménye.

**Szemtől-szembe Vaidával Máramaros-
szigeten**

Vaida megmagyarazza sajtóságos antiszemizmusát, amit „a zsidók érdekében folytat”

Sighet, junius 30. (Az Uj Kelet tud.)
A Polgári-kör előtt Parasztlelegációk
állanak és várnak. Hosszu rudakra
táblákat szegeztek és paraszt ákombá-
komal rárajzolták: „Tráiască dr. Ilie
Lazar”. Esik az eső, fáradtak a delegá-
tusok, gyalog jöttek a Mára-völgyéből.
Leeresztik a rudakat, nekitámaszkod-
nak és szomorkodnak.

Ök eljöttek Szigetre, mert hallották,
hogy itt van Vaida Sándor és ók meg
akarják neki mondani, hogy nekik Lá-
zár Ilés kell és hogy Maniu nélkül a
nemzeti parasztpárt egy fabatkát sem
ér. De elállják a bejáratot s a csukott
vaskapu mögül rendőrök kémlelnek ki.
Ugy néznek ki ezek a parasztkok, mint
az ázott verebek és egy-egy volt pri-
már olyan szomorú, mint egy nöstény
számár. Igazi „galut-sors” nehezedik
rá ezekre az emberekre. Az ellenzék-
ben lévő pártnál is ellenzékben van-
nak...

Vaida beszél...

Bent a teremben Vaida beszél.
— Itt Máramarosszigeten — mondja
Vaida Sándor — ebben a zsidó cent-
rumban kötelességemnek tartom kije-
lenteni, hogy az idegenek inváziója
megsemmisüléssel fenyegeti a román
nemzetet.

Vaida mondja ezt. Ki van zárva a
tévedés. Jellegzetes evikker és bajusz,
pontosan úgy néz ki, ahogy ezerszer
láttuk képen. A delegációk zsidó tag-
jai, akik úgy el vannak szórva, mint
mazsola a kuglófban, felszisszennek,
de nem illik feltűnést csinálni.

A parasztkok is felfigyelnek. Ók nem
érzik ugyan a veszélyt, de ha Vaida

mondja, akkor biztosan léteznek. Min-
denképpen ez a Vaida az ő szájuk ize
szerint beszél. No, hiszen ezért vallja
a demokrata elveket...

— A nagyvállalatok zsiros pozíciói-
ban zsidók ülnek, de román embert
legfeljebb éjjeliőrnek vesznek — mond-
ja Vaida emelkedett hangon. A parasz-
tok, akik delegációba jöttek, úgy tud-
ják, hogy a legnagyobb máramarosi

Eredeti diagnózis a zsidókérdésről

A kongresszus véget ért, Vaida a
Polgári-kör egyik szobájába vonul és
fogadja a sajtó képviselőit.

Vaida kitünő hargulatban van és
örömmel nyilatkozik. Szinte azt mon-
ja, fiuk, itt az alkalom, kérdezzetek,
amit akartok és én mindenre felelek.

— Kegyelmes uram a zsidókérdés-
ről beszélt... — mondjuk.

— Hát hogy hogyan állok én a zsi-
dókérdéssel — mondja Vaida — arra
elmondok egy esetet. Egy alkalommal
a pátriárkánál voltam s szóba került
a zsidókérdés. Ekkor azt mondtam a
pátriárkának: *Itt a nagyhét, s a világ*
250 millió katolikusának, kezdve a pá-
pától a legkisebb papig az egész klérus
csak a Megváltó kinszenvedéseiről be-
szél. Hogy így a zsidók, ugy a zsidók.
S az iskolában is Jakob furfangjáról,
Dávid szerencsés ügyességéről tanítá-
nak. Most már mit csináljon egy ma-
gamfajta szerencsétlen miniszterelnök,
vagy belügyminiszter, aki azzal az if-
júsággal találja magát szemben, mely
nek lelkületét ilyenformán preperál-
ták? Véleményem szerint össze kéne,

vállalatnál, a CAPS-nál egyetlen zsidó
sem ül zsiros pozícióba, a sóbányáknál
sem s hogy a konverzió óta a mára-
marosi zsidóság minden vagyona az ő
kezükbe került. De Vaida azt is mon-
ja, hogy a zsidók buktatták meg a
pártját és hogy miattuk kellett távoz-
nia a kormányról. Ezt a parasztkok is
megértik. Ez már más. Ezért már ér-
demes a zsidóra haragudni...

hogy üljenek az összes egyházi vezető
emberek ezeknek a tanoknak radikális
szellemben való megreformálása vé-
gett.

Vaida mosolyog. Nem ő az oka. A
büni majdnem kétezer éves. A kérdés
az összes államok problémája. Nemzet-
közi törvénnyel kéne valamit csinálni.

Vissza a gettóba!

— A zsidó és a paraszt — folytatja
Vaida — egyforma elnyomatásban élt és
egyszerre lett emancipálva. A szabad ver-
sengésben az egyik rivális ügyesebbnek
bizonyult és ez a körülmény megszülte
a maga reakcióját. A zsidóságnak éppen
a saját érdekében tartózkodnia kell min-
den vezető szempont. Mert vegyem a leg-
jobb esetet: Mondjuk, hogy én ma Ro-
mánia diktátora vagyok és azt teszem,
amit akarok. A zsidókat állami állásokba
juttatom és az államéletben is vezető sze-
rephez jutnak. A zsidó, mondjuk, bíró
lesz és amikor az atyafi elveszti a perét,
rögtön azzal fog érvelni: Hát persze, zsi-
dó a bíró, megvesztegettek, ezért vesztet-
tem el a pert... Eppen ezért, addig is
amíg a zsidókérdés nem lesz megoldva.
Palesztinával, Ugandával, kivándorlással,
telepítéssel, — a legjobb lesz ha vissza-

vonulnak. Ha például úgy fognak élni,
mint a gettóban, Kihangsúlyozom és alá-
huzom, nem vagyok antiszemita, szeretem
a zsidókat, de én orvos vagyok és a szimp-
tomákat látom és igyekszem a helyes diag-
nozt megcsinálni.

„Mennyi pénzt adott a vas-
gárdának, Vaida ur...?”

A helyi lap riportere megszólal. Fiatal
fiu, a'ig husz éves, alacsony, szemüveges
és amikor beszél, felhív Vaidára.

— Miért mondják pont Önről, hogy an-
tiszemita, míg Maniuról nem? — teszi fel
a kérdést.

— Két elv uralkodik ma — kezdi Vaida
Sándor. Az egyik: Akasztófára! Aki a je-
lenlegi társadalmi rendszer fel akarja bo-
ritani, annak könyörtelenül lakolni kell.
Ki az a politikus, aki kiadhatja a paran-
csot, hogy sorbizet adjanak a tüntető diák-
ság közé, vagy hogy esendő-bajonettek-
kel törjék be bordáikat? Én nem vállal-
nám annak a felelősségét. Én nem mon-
dom, nem igaz az a megállapítás, hogy
az ember tanítja gyermekét. Én a saját
gyermekemtől tanultam, ők nevelettek en-
gem és amit tőlük tanultam, azt igyekez-
tem alkalmazni a diáksággal szemben is.
Mert...

De nem bírja befejezni, mert a helyi
lap riportere hirtelen újabb kérdést repít
felé:

— Ön támogatta a vasgárdát, mennyi
pénzt adott nekik?

— Honnan tudja ezt, fiatalember? —
kérdi Vaida és a nemvárt kérdéstől a hi-
res bajusz, mintha megrángott volna
kissé.

— Lázár Ilés mondta — adja vissza a
riporter.

— Lázár Ilés nem mondhatott ilyet
— mondja Vaida.

— De bizony nekem mondta ezt Lázár
Ilés — replikázik a riportert — meg is ir-
tam riportban, a Máramarosi Életben,
nem télszett olvasni?

— Sajnos — mondja Vaida Sándor —
ezt a riportot a Máramarosi Életben nem
olvastam.

Csak Borsáról ne beszél-
jenek...

Az a gyerekes mód, ahogy ez a fiatal-
ember megrohmozta az ország volt és
leendő miniszterelnökét, elrontotta az ün-
nepi hangulatot. A többi kérdésekre Vaida
már csak egy-egy szóval válaszol. Maniu-
Vaida konfliktus, a szövettel való dip-
lomáciai viszony, belpolitikai helyzet és
a többi nagy probléma, csak egy-egy szót
érdemel. Pedig Vaida most őszintén be-
szélt, kitérta keblét és könyörgött, hogy
értsük meg.

Felgöngyölitette a zsidókérdést a ma-
ga egyéni, furcsa és homályos meglátásá-
val. Az ő antiszemizmusát, amit a zsi-
dók érdekében folytat, a diagnózist és a
következményeket, amit ebből levon. Get-
tó, Palesztina, Uganda — vagy másva-
lamé, amit Vaida is restelt ajánlani.

Valaki kiejtette még a szót: Bors. Vaida
egy pillanatra kijön a sodrából és egy
óktávval hangosabban mondja:

— Csak erről ne beszéljenek. A külföldi
zsidó lapok úgy állították be, mintha én
gyújtottam volna fel azt a falut. Ha soh-
se lettem volna antiszemita, akkor is a
zsidók viselkedése Borsá alkalmával meg-
érlelte volna bennem a zsidók iránti gyű-
löletet. Csak erről ne beszéljenek.

S mintha végszóra történne, belép Ar-
deljan pap és azt mondja:

— Jól be voltak biztosítva a borsai
zsidók. Egyébként kegyelmes uram, az
ebéd tálaiva van és a társaság vár.

Dr. Vaida Sándor feláll. Nyújtja felém
kezét, mely most, a borsai tűz negyedik
Jahrzeit napján — a borsai izgalmak-
tól egy pillanatra megremegett.

Schön Dezső

**Háborus veszedelemről
tárgyalt a palesztinai fő-
kormányzó az ország
hatóságával?**

Jeruzsálem, junius 30. Palesztinai lapok
értesülései szerint junius 15-én fontos ta-
nácskozás volt a palesztinai főkormányzó
palotájában az ország polgári és katonai
vezetőszemélyiségeinek részvételével. Ezen
az értekezleten részt vettek az összes ke-
rületi kormányzók, a palesztinai és a
transzjordániai katonai hatóságok, össze-
sen ötven magasrangú hivatalnok. Egyes
hírek szerint a megbeszélés a főkormány-
zó közeli londoni utjával állott összefü-
gésben. Egy arab lap viszont azt írta,
hogy ezen az értekezleten arról beszéltek,
milyen szerepet töltsen be Palesztina az
angol impérium védelmében, ha háboru
törne ki Európában.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Hevesi Piroska zongora- művész nővédekének hangversenye

Csütörtökön tartották a Hevesi nővédek évzáró hangversenyüket a kat. gimnáziumban. Megállapítható, hogy Hevesi Piroska tanítványai minden száraz iskoladogmatika fölött, a művészi perspektívák irányába indulnak; a modern pianisztika minden vívmányával és ismeretével tarsolyukban, a zene belső tartalmát megéltéző tisztánlátással adják vissza. És milyen biztató gyermek-zongoristák! Mozartot, Beethoven, Scarlatti és Debussyt hallani. Mélyen örömteljes érzés nővédek koncerten, hogy „Olmikatoná induló”, „Madarak csicserege”, „Nagy mama polkája”, „A szűz imája” jellegű remekművek már nem rontják az emberek izlését. Ellenben itt van a Beata Piesiu és az Adler Klári, olyan kislányok, hogy a sötétben is félnek még valószínűleg, de a koncertdobogón bátran szembezállnak Mozarttal (Koncert D-dur), vagy például az alig nyolcéves Landesmann Lili, aki Schuberttel egészen közvetlen barátságban van, vagy a Kovács Ági és Juci, akik olyan áhítatos zongorizálnak, mintha templomban lennének, és szellemi és elmélyedő zongoristák, gyönyörű Auschlaggal, Adler Klári játékában csak úgy lobog a temperamentum tüze és Scarlatti olasz leike bizonyára mosolyog a túlvilágon ennyi zenei hév hallattára. Schönhaus Baba komoly, igaz muzsikusság és fölényesen biztos a dolgában.

Steiner Juci Schumann Fis-dur román-cát és Niemann impresszionista színezetű „Tanz de Gesha” darabját játszotta. Ilyen fiatalon nem is illik ilyen művészetet és érettséggel zongorázni. Mert mi marad későbbre? Socol Babában egy igazi koncertzongoristát ismertünk meg. Debussy „Pour le Piano”-jából a nagyon nehéz Prélude-t játszotta. Teljesen a la Mode jelenség a stílus. Virtuozitása nem a múlt századbéli szalonfutamból ürességet jelent, hanem a Gieseking-féle objektívítást: ez annyit jelent, hogy az előadó minden készségét a mű tárgyilagossá visszaadására állítja be: kívülről szemléli a zenét. Socol Baba szíves, bő dinamikus játéka egy nagy tehetség bizonyítéka: feltétele nélkül pódiumra hívatott, Ziment Klári és Rányai Jolán a kiforrott művészek minden attribútumával rendelkeznek. A siker ösztöne és nagy volt és ez elsősorban Hevesi Piroska művészetének szöve.

Boskovics Sándor

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, vasárnap kettes műsor. 2 film egy helyért. I. Szerelmeskedés. Fősz.: Magda Schneider, II. Boldogság dala. Fősz. Európa legjobb éneke: H. E. Groh, Paul Kemp, Ery Bos.
Jön: I. Nyomatlanul eltűnnek a lányok... Világláger, Premier. II. Kaland a Lidón. Fősz.: Piccaver, Szöke Szakáll, Nora Gregor.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökötől a tömeges filmje: Szökött feyenc vagyok. Nagyobb, mint a Sing-Sing. Főszerepekben: Paul Muni, Glenda Farrell.
Hétfőn: Csókattás. Fősz.: Eggert Márta, Leo Schlezak.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Hétfő 3, 5, 7 és 9 órákor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Az apólonó áldozata. Mélyen megható film, főszerepekben: Barbara Stanwyche, Ben Lyon, Clark Gable.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Hétfő 3, 5, 7 és 9 órákor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Az igazság és becsület: Izgalmas kalandfilm, főszerepekben: Ken Maynard és Tarzan, a csodáló.

Uj termelőszövetkezet

Str. Memorandului 25. Műbutor, épület, portál és üzletberendezés, kárpitos és díszítőmunkák elsőrendű kivitelben.

Nagy viharok a francia parlamentben a pénzügyi reformtervezet vitáján

Erős ellenzéki ostrom után is bizalmat szavaztak a kormánynak

Párizs, június 30. A kamara teljes egészében elfogadta a pénzügyi reformtervezetet 380 szavazattal 200 ellenében, miután előbb negyedszer is feltette a kormányt a bizalmi indítványt, amelyet szintén 380-al 200 ellenében elfogadtak. A bizalmi indítványt a 13-ik szakasznál tették fel, amely szerint a törvénykérdéseket a parlament ratifikálásának alá vetik 1934 október 31-ig, de addig kötelező érvényűk van.

A szavazás alkalmával 3 ízben kifejezésre juttatott bizalom és a pénzügyi javaslatok megszavazásánál mutatkozott nagy többség a kormány helyzetének újabb szilárdságát bizonyítja. Különös tekintettel a szocialisták heves ellenzéki támadására. Adott pillanatban azt hitték, hogy ez ellenzék érvei

befolyással lesznek más képviselőkre is és a kormány kisebbségben marad. A tegnapi siker viszont újabb erőt ad a kormány tekintélyének úgy a bel-, mint a külpolitikában. A Le Journal írja, hogy a kormány újjaépítési munkájának új és súlyos korszakát élte át pedig a folyosói manőverek és intrikák már-már célt értek. Az Echo de Paris szerint Doumergue ura maradt a helyzetnek és folytatja munkáját. A Petit Journal diéséri a képviselők több ségének bölcsességét.

Párizs, június 30. A mai francia minisztertanács Marquet közgazdasági miniszter tervezetét hallgatta meg s azt elfogadva 175 millió frankot állapított meg a készületben levő, munkanélküliséget enyhíteni hivatott közmunkák céljaira.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, július 1.

Bukarest. 11.30: Egyházi előadás. — 11.45: Egyházi zene. 12: Grammfón, 13: Grammfón, 13.45: Tözsde. Hírek. Dalok. 14.30: Enek. 17: Előadás a földművelőknek. 18.15: Hangverseny. 18.30: Csevegés. 18.45: Előadás. 19: Hangverseny. 20.30: Előadás. Grammfón, 21: Heti szemle. 21.15: Lemezek. 21.45: Előadás. 22: Grammfón, 22.30: Táncczene grammfónon. 23: Zsurnál. 23.30: Táncczene grammfónon.
Budapest. 10.15: Hírek. 11: Prot. istentisztelet. 12: Kat. istentisztelet. 13.30:

Operaház zenekara. 15: Lemezek. 16: Előadás földművelőknek. 16.45: Berend-szalonzene. 17.30: Előadás. 19: Csevegés. 19.30: Rádiósorsjáték. 20.20: Lugosy István magyar dalokat énekel. 21.40: Operettné. 23.40: Cigányzene. 24.30: Pogány jazz.

Berlin. 20.05: Armand Tokatyn zongorázik. 23.45: Táncczene.
Berlin. 22.15: Vidám zene Bécsről. — 23.50: Zenés est.

Stuttgart. 22.15: Szórakoztató zene. 24: Német népopera-kból részletek.
Róma. 21: Grammfón. — 21.45: Ory gróf. Rossini vígoperája.

Praha. 22: Fülharmónikus hangverseny 23.30: vidám est.
Varsó. 21.12: Szórakoztató hangverseny. 24.05: Táncczene.

Már csak néhány napja van a jelentkezésre !!

Siessen, mert elszalasztja az idei nyári legkellemebb és legolcsóbb nyaralási lehetőségét.

2 HET összköltsége Carmen-Silva-i tartózkodással **Lei 2490**
2 HET összköltsége Constanta-i tartózkodással **Lei 2870**

Ebben az összegben Kolozsvártól—Kolozsvárig a vasúti költség, kiténő szobák és kiténő ellátás, borralalok, kurtaxák, strandfürdők, tehát az összes költségek benne foglaltatnak.

Jelentkezzen azonnal!

A jelentkezéssel egyidejűleg a részvételi díj vagy legalább 500 lej előleg küldendő.

Epekövéstől megszabadulhat!

Epeköbántalmakban szenvedők ezrei kínlódnak a gyötvrő fájdalomban, mert Prof. Dr. Páter epeköelleni teáját nem ismerik. Viszont sok ezer ember köszönheti ezen kiváló gyógyteának teljes gyógyulását, mert bizalommal volt annak használatára iránt. Prof. Dr. Páter epeköelleni teájának meg van az a tüneményes hatása, hogy az epekövet feloldja, gyötrő és nyomasztó fájdalom nélkül válik ki az epekö és az epehólyag tisztulását idézi elő. Ezen tea használatára nem nehéz és nem körülményes. Minden epeköbántalomban szenvedőnek használni kell ezt a természetes gyógyszert, de legalább is kísérletet kell tennie, hogy áldásos hatását megismerje. Prof. Dr. Páter epeköelleni tea a megszékelyek legtöbb gyógy-szerárában és drogériájában azonnal kapható, ahol nem lenne, ott a gyógyszerész kifejezett kívánságára az eredeti csomagolású teát néhány napon belül megszerzi. Minden eredeti csomagoló a fel-találó törvényileg védett fényképe és alá-írása látható. Levelezőlap útján a tea „Csillag” gyógyszerár Braszov, Hosszu ucca 5. szám.

Hétfő, július 2.

Budapest. 7.45: Torra. Grammfón. — 10.45: Hírek. Felolvasás. Grammfón. 13: Haragszó. 13.05: Cigányzene. 14.30: Weingarten zongorázik. Déry énekel. — 16.30: Diákfőóra. 17: Asszonyok rádiója. 18: Szalonzene. 20: Sztármű Tiber zongorázik. 20.40: Csevegés. 21.20: Cár és ács. Lortzing vígoperája. 21.55: Elő-adás. 22.45: Budapesti Hangversenyze-
kar hangv. 24: Németnyelvű előadás Mikszáthról. 24.15: Cigányzene.
Bécs. 20.20: Bécsi zene. 24.05: Máthé jazz.

Berlin. 21.15: Német kórusok öt évszázadról. 22.35: Szórakoztató zene.
Stuttgart. 14.20: Cigánybáró operett grammfónon. 24: Táncczene.

Róma. 21.45: Zenekari hangverseny. 23: Vidám est.

Praha. 19.10: Grammfón, 21.45: Hangverseny.
Varsó. 22.12: A zongoraszonáta története. 23.25: Táncczene.

APRÓ HIRDETÉSEK

HELYI IPARVALLALAT keres kevés készpénzzel és garanciával bíró komoly, 30-an felül 50 százalékos társat üzletkibővítésre. Csakis komoly üzletemberek irjanak „Komoly” jellegre, amit a kiadó hivatal továbbít.

Több évi gyakorlatiattal bíró divatárkereskedősegéd állást keres. „8—10.000 lej kaució” jellegre.

Társat keresek 250—300.000 lej tőkével rentabilis vállalatához. „Kötöttáru” jellegre.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalomban Str. Neculcea (Korniss u.) 2. Renner palota.

Kiadó üzlethelyiség aug. 1-re Str. Bar-tiu (Maia) ucca) 8. Jelenleg Tricotana. Előnyös feltételek. Érdeklődni a házigazdónknál bármikor.

Filléres nyelvkurzusok románból, Kezdők, erős kezdők, haladók. Hatos csoportokban. Bővebbet „Libró”-ban, Str. Memorandului 8.

Egyszobás, fürdőszobás villalakás augusztus 1-re kiadó. Ghelu 14.

Kertes lakásban szépen butorított szoba, verandával együtt, azonnalra kiadó. Postaker u. 5.

Szaxofonozni három hónap alatt megtanítom. Megkereséseket „Professzionista” jellegre kérek e lap kiadóhivatalába.

Négy szoba és összes mellékhelyiségek-ből álló gyönyörű másodemeleti lakás Str. Saguna 5. sz. alatt kiadó. Értekezni Str. Regina Maria 40.

Elvállalok csoportokban vagy egyenként német, francia oktatásra gyermekeket, délutáni felügyeletet. Mérsékelt díjazás. Cim: Str. Iorga 3., emelet, ajtó 20.

Amikor Herzl T. kerekítve, magába vette a nemzet fogalmát a zsidó népet. „Nemzetnek ne azt a történeti eseményt tekintjük, hanem a nemzetet, amely a történeti események ellenfele.”

Minden állandó mindegy hogy diákok, vagy dogmatikus spenceri elgondolások a nemzet megfogalmaiban Herzl definíciója csak a zsidó népet zik tőle ez a megma is talál. Kérem nyainkkal, reményteltségünkkel: összeműzizmus — állandóan kész országban, hol a zsidó nemzet a zsidó nemzet.

A zionizmus a zsidó gyakorlati, és zsidó századok előtti Sabbataj Cövi példáján alapul. A zionizmus a zsidó népet és lezülését igyekeztek. Akkor zsidó körülményeiben messiaszi alapozalmat: ködös talizmus. A mult zsidóben megint egy vett a zsidó nép, a zsidó népet. Akkor látta meg először denütt idegenek ker — térjünk hazra.

A modern cionizmus Herzl adott hangot. Tíz évvel halála kapcsán az asszimilációs publicista és író, kereszte a megoldást Dreyfus-ügy a legzsidó sorsot. Ha száz évvel előbb jogokat, lehetőséget, tolagos büne mia egész népet, akkor res, végleges meg-

Herzl Tivadar tette. Java éveit mert a halál fiatal korszakos munkán staaftja, amely befionista szervezke volt annál, mint a dei. Pinsker és Lili volt nem azért, n gognak az antis melyekben a zsidó magát, hanem me rásánál látta felb-

Herzl Tivadar s már, halálának ha alkalmával a törz szellemében kell tette mert három évtize történelmi perspekt nagy teljesítmény mert az elmúlt h banó nagy esemény vitte a világot fe korok évszázadja.

Mindazonáltal megilletődés érzés dóság. Azok a mo zébe adták a cion nyára késői gener fognak serkenteni valahol — életem egy benső megny egyszerűsége ba ringatta ez a Mint a „Sabbatju makkal teli életet batért, amikor a z

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

HERZL

(Halálának 30-ik évfordulójára)

Amikor Herzl Tivadar már teljesen kiakasztva, magában teljesen kifejezve hordta a zsidó gondolatot, megformálta a nemzet fogalmát.

„Nemzetnek nevezzük az embereknek azt a történelmi csoportját, amely felismerhetően összefügg és amelynek közös az ellenfele.”

Minden állandó fejlődésben van — mindegy hogy dialektikailag magyarázzuk, vagy dogmatikailag vagy a fejlődés spenciéri elgondolásával — tehát fejlődik a nemzet megfogalmazása is. Ahogy azonban Herzl definiálta a nemzetet, úgy az csak a zsidó népreillik, 1895-ből származik tőle ez a megfogalmazás, de reánk ma is talál. Kulturánkkal, hagyományainkkal, reményeinkkel, magaráhagyatottságunkkal: összefüggünk. És az antiszemitizmus — állandó közös ellenségünk — állandóan készenlétben, hol az egyik országban, hol a másikban.

A cionizmust a zsidó vándorlás erjesztette gyakorlati, eszelekvő tényezővé. Hissen századok előtt is volt cionizmus. Sabbataj Cövi példája mutatja, hogy a tömegek a vándorlás bizonytalansága, féltelme és lezüllése előtt Erec Jisráélbe igyekeztek. Akkor a kor anyagi és szellemi körülményeinek megfelelően azonban messiási alapelvek irányították a mozgalmat: ködös, imádságos szentimentalizmus. A múlt század nyolcvanas éveiben megint egy vándorlási szakaszba jutott a zsidó nép, főleg az orosz pogromok miatt. Akkor a Chibat Cion formálta meg először a cionizmus érzését. „Mindegy, hová megyünk, hová megyünk — írja Pinsker — térjünk haza.”

A modern cionizmus gondolatának azonban Herzl adott hangot.

Tíz évvel halála előtt, a Dreyfus-ügy kapcsán az asszimilációtól áthatott zsidó publicista és író, új megfogalmazásban kereste a megoldást: **politikai téren**. A Dreyfus-ügy a legmarkánsabban mutatta a zsidó sorsot. Ha az országban, amely száz évvel előbb proklamálta az emberi jogokat, lehetséges, hogy egy zsidó állítólagos bűne miatt felelőssé tegyék az egész népet, akkor a zsidókérdés gyökeres, végleges megoldására van szükség.

Herzl Tivadar tíz évet szentelt ennek a célnak. Java éveit. Többet nem tudott, mert a halál fiatalon elragadta ennek a korszakos munkának a színterét. Judentaaja, amely beindította a modern cionista szervezkedést, azonban több volt annál, mint amit a cionizmusban elődei, Pinsker és Lillienblum dolgoztak. Több volt nem azért, mert azoknak az országoknak az antiszemitizmusát élte át, melyekben a zsidóság biztonságban tudta magát, hanem mert a zsidókérdést a forrásánál látta felbuggyanni.

Herzl Tivadar személyét és művét ma már, halálának harmincadik évfordulója alkalmával a történelmi lehangoltság szellemében kell kárgyalni. Nemcsak azért mert három évtized elegendő ahhoz, hogy történelmi perspektívát nyerjünk erről a nagy teljesítményről, hanem azért is, mert az elmúlt harminc esztendő kirobbanó nagy eseményeivel jóval előbbre vitte a világot fejlődésében, mint régi korok évszázadjai.

Mindazonáltal Herzl Tivadarral mély megilletődés érzésével fog gondolni a zsidóság. Azok a momentumok, amelyek kezébe adták a cionizmus zászlaját, bizonyára késői generációkat is példaadásra fognak serkenteni. „A cionizmus — írja valahol — életem szombatja”. De ez csak egy benső megnyugvás lehetett, amely egyszer-egyszer a boldog bizakodás álmába ringatta az a proféciaszerű zsidót. Mint a „Sabbatjude” ő is küzdött, izgalommal teli életet folytatott a nagy szombatért, amikor a zsidó nép „fügefája ár-

nyékában és szőlőtökéje mellett” (a nyugalom legszebb szimbólumai) élhet otthonában. Egyik kortársa így jellemzi őt: „abból a kavargó időből, amikor a Dreyfus-per az egész világot lázba ejtette:”

„Villámszerűen hatottak rá a Dreyfus-per eseményei. Valami forró, lázas akarat fogta el, amely robbanó erővel tört fel belőle. Harcolni, segíteni akart a zsidóságon, ki akarta tépni őket a megtörtétség kétségbeesztő helyzetéből. Helyet keresett a nagy világon, egy tenyérnyi helyet a zsidó népnek. A nyugodt, diplomata tartású férfi megváltozik. Az uccákat elmélyülten rója, magában beszél, egyre jegyezget. Gondolatok nyugtalanítják. Ejjel felriad, világot gyújt és leül, hogy lejegyezze, amiről álmodott.”

Felkeresi az akkori Európa legbefolyásosabb államférfiát: Hohenzollern, Bülowot, II. Vilmos császárt, Oroszországba megy, hogy a világ reakciós hatalmasságait, Witte és Plehve minisztereket győzze meg a zsidó probléma megoldásának sürgetéséről. Az olasz királyhoz keres összeköttetést, a szultánhoz, a pápához. Nem törődik sem az asszimilációs templomi reprezentánsával, Güdemannal, a bécsi főrabbiával, aki kenetes szatírával üldözi a szent ambícióktól fű-

tött zsenit. Nem törődik a bécsi zsidó nagypolgárokkal, akik egy kútintetés, egy kézfogás, egy vállveregetés kedvéért kis kutyák módjára kedveskednek az osztrák arisztokratáknak. Elmegy Rotschildhoz, expedíciókat szervez, földméréseket csináltat. Palesztinában, bankot alapít kolonizációs célokra, az Amerikában és Ázsiában élő zsidót összehoztatja az európaikkal. Utazik, levelez, dolgozik, dolgozik, amíg szívujja elhatalmasodik felette.

Amíg végre Bazelben harminchét évvel ezelőtt megteremtí az első cionista kongresszust.

Ennek már történelmi hivatása volt. Az első kongresszus ellenlábasa a napoleoni színhedronnak, amely nem akar tudni a zsidó népiességről, csak a vallásról.

Azóta két évtizedek óta összeül a kongresszus, amely valóságos parlamentje az élő zsidó népnek.

Kedden van Tamuz huszadika. Ez az a nap, amikor Herzl Tivadar örökre lehunyta szemét, hogy ezután csak szellemével érjessze a zsidó történelmet. Ez a nap beleesik a nyári böjtök időszakába. Ha napjainkban kivétel nélkül csak mint történelmi tényezőre és gondolunk, nem tagadhatjuk meg azt az érzésünket, hogy a rá való emlékezés olyan hurokat pendít meg bennünk, mint amikor a babiloniai és római kor egy-egy prófétás alakját idézzük. (—)

A londoni beszéd

Az alábbi részleteket Herzl Tivadar 1899-ben a londoni zsidóknak tartott beszédéből vesszük.

Ismerik annak az arabnak a történetét, aki megölt egy embert, mert azt kérdezte tőle, hogy hova viszi a borját?

Néhány éve itt Angliában egy hölgy mesélte nekem ezt a történetet és én most viszont önöknek mondom el, mert ez a történet helyes és tanulságos történet. Egy regelen kisorjutott vitt falujából a városba egy arab. Arabunk türelmes, közönyös ember volt, mint a fellahok általában. Vidáman ballagott az országúton, mikor találkozott egy emberrel, aki megkérdezte tőle: „Hová viszed azt a borjut?”

Arabunk azt felelte: A városba barátom. Isten áldjon!

Alig néhány perc múlva tovább mentében ismét találkozott valakivel, aki megkérdezte: Hová viszed azt a borjut?

Arabunk azt felelte: A városba barátom, Isten áldjon!

Csakhamar jött a harmadik, a negyedik, az ötödik. Alig pillantották meg emberünket meg a borját, mind ugyanazt kérdezték. És a mi arabunk mindig barátságosan felelt nekik, mert türelmes ember volt: A városba barátom, Isten áldjon!

De a türelme is olyan anyag, mely idővel elkopik. Miután tizenötödöszer meg huszadszor is ugyanarra a kérdésre ugyan azt a feleletet adta, unni kezdte a dolgot. Kurtában felelt: A városba, barátom! Isten áldását már elhagyta. Ismét így felelt vagy egy tucatszor, mire ezt is megszokta. A következő kérdezősködőknek már csak szárazon annyit mondott: A városba! Egyre gorombábban válszott, a végén már éppenséggel fenyegető hangon. A vér a fejébe szállt; azt hitte, hogy mindenki összebeszél az ő ugratására. „Hová viszed azt a borjut?” hangzott kilenvenedszer, vagy századszor a kérdés és arabunk azt vélte, hogy a kérdezősködő gunyosan mosolyog. Nosza, letette a borjut, torkonragadta a kérdezősködőt és agyonverte.

A cionisták némileg a borjut vivő arab helyzetében vannak. Folyton ugyanazt kérdezik tőlük és hova tovább türelmet-

tölt zsenit. Nem törődik a bécsi zsidó nagypolgárokkal, akik egy kútintetés, egy kézfogás, egy vállveregetés kedvéért kis kutyák módjára kedveskednek az osztrák arisztokratáknak. Elmegy Rotschildhoz, expedíciókat szervez, földméréseket csináltat. Palesztinában, bankot alapít kolonizációs célokra, az Amerikában és Ázsiában élő zsidót összehoztatja az európaikkal. Utazik, levelez, dolgozik, dolgozik, amíg szívujja elhatalmasodik felette.

Amíg végre Bazelben harminchét évvel ezelőtt megteremtí az első cionista kongresszust.

Ennek már történelmi hivatása volt. Az első kongresszus ellenlábasa a napoleoni színhedronnak, amely nem akar tudni a zsidó népiességről, csak a vallásról.

Azóta két évtizedek óta összeül a kongresszus, amely valóságos parlamentje az élő zsidó népnek.

Kedden van Tamuz huszadika. Ez az a nap, amikor Herzl Tivadar örökre lehunyta szemét, hogy ezután csak szellemével érjessze a zsidó történelmet. Ez a nap beleesik a nyári böjtök időszakába. Ha napjainkban kivétel nélkül csak mint történelmi tényezőre és gondolunk, nem tagadhatjuk meg azt az érzésünket, hogy a rá való emlékezés olyan hurokat pendít meg bennünk, mint amikor a babiloniai és római kor egy-egy prófétás alakját idézzük. (—)

lenek lesznek. Innen magyarázható, hogy az ügyünkről folyó eszmecsere időnként ingerült hangnembe esapnak át. En azonban csak azt tanácsolhatom barátainknak, ne feledjék el, hogy mindig új jövővényekkel van dolguk, akik még nem tudják, hogy miről van szó. Nyugodtan adjuk meg nekik a kívánt feleletet. És gondoljunk meg azt is, hogy annál közelebb jutunk a városhoz, mennél többször feleltünk.

Természetesen bosszantó, ha olyan emberek, akiknek már feleltünk, újra vissza térnek és hidegvérrel újból megkérdeneznek. Vagy éppenséggel azt vágják a szemünkbe: „Nem igaz. Nem is a városba megy!” Vagy: „Az a város nem is létezik!” Vagy: „Nem vagyok a barátod és Isten nem fog megáldani.” Egyszerűen fordítsunk hátat az ilyen okvetlenkedőknek, menjünk tovább és gondoljunk arra, hogy nemsokára a városban leszünk.

De ma és ezen a helyen nem kell a mindig azonos feleletet megadnom. Mindnyájan tudják, hogy hová igyekezünk. De azt a kérdést vetik fel némelyek, hogy a helyes uton járunk-e.

Azt hiszem igen.

Mi a célunk? Jogilag biztosított otthon akarunk létesíteni a zsidó népnek ősi otthonában, Palesztinában. Ezt tartjuk a zsidókérdés végleges megoldásának.

A megoldásnak három előfeltétele van. Először a zsidó nép létezése.

Másodszor Palesztina alkalmassága a megtelepedésre.

Harmadszor a jogi természetű biztosítékok.

Az első ponthoz: Működő mozgalmunkat megkezdettük, csak sejtettük, hogy a zsidó nép még létezik.

Ma már tudjuk ezt. S a legérdekesebb, a legnyilvánvalóbb módon bizonyíthatjuk ezt az egész világ előtt. Van zsidó népképviselőnk. Két év óta Bazelben ülésezik, a neve: Cionista Kongresszus. Hölgyeim és uraim, nem tudom, hogy én meg fogom-e érní valaha, de meg vagyok győződve arról, hogy velem egykorú emberek még látni fogják vágyaik megvalósulását. Szabad emberek gyanánt fogunk élni Jisráél országába. Hogy ott leszek-e én is vagy nem, az úgy szempontjából közömbös.

De ha én is ott lehetek, akkor sem fogok semminek annyira örülni és semmi sem fog akkora elragadtatással el-tölteni, mint az első bázeli kongresszus az 1897. esztendőben. Mert ekkor adta az első életjelet a tetszalhatt zsidó nép. Felelettel részketve és reménykedve lestük első gyöngye lélekzetvételét gyöngye érverését — és meggyőződünk arról, hogy népünk még él. Nem fogunk már csodálkozni bármire is képes a jövőben. Az élet határán következett be a szerencsés pillanat, midőn felnyitotta szemét az, akit már halottnak gondoltunk. Ha pedig már valaki viszszer az életbe s azután jár-ke, eszik iszik, táncol, fuvo-lázik, fát vág, könyveket is olvas és képeket is fest, mindez már nem csodálatos. Csodálatos csupán az életbe való visszatérés a szív első érezhető dobbanása, az első látható lélekzetvétel. Kötelességünk az volt, hogy ezt az életet újra elmulni ne engedjük és ezt a célt szolgálja egész világon a derék cionista egyesületek agitációja.

Hogy pedig Európára nézve mit jelent tervünk megvalósulása, azt korábban főként és magasállású diplomaták a legvilágosabban felismerték. Az elmérgesedett, csuf zsidókérdés végét jelenti az, noha egyikünk sem gondolt arra, hogy minden zsidó Palesztinába menjen. Csak akinek kedve van, csak aki javít a sorsán ezzel, ha oda megy. Okoskodásunk a legegyszerűbb a világon: Ha zsidókban esik a kínálat, akkor a kereslet emelkedni fog. Többre fognak értékelni bennünket.

És valóban, értékesebbek is leszünk. Kulturát viszünk Keletnek. És Európának ismét haszna lesz belőle. Új utakat nyitunk a közlekedésnek — és senkinek sem inkább érdeke ez, mint az ázsiai tartományai miatt Angliának. A legrövidebb út Indiába Palesztinán át vezet. Szükségünk lesz a kultúr-országok termékeire, míg magunk is javakat hozunk létre. És gyűjkezní is fogunk mielőbb javakat teremteni.

Az utolsó ötven év folyamán az emberiség gazdasági életében nagyobb változások történtek, mint előzőleg egy év ezred alatt. A gőz és a villamosság révén új szellem vonult be diadalmasan. Ez a szellem lebegien a cionista mozgalom felett. Nem szólók arról a számtalan iparágáról, mely létünket oly sok oldalavá tette. Mit mondhatnék minderről én, a kontinensről jött barbár, Anglia lakójának? Hiszen az összes technikai vívmányok terén felülhaladtak minket, miképpen elsősk voltak országuk nagy politikusai is, kik a gyarmati terjeszkedés szükségét felismerték. Ezért lebeg Nagy-Britannia zászlaja minden tengerek felett. S ezért hiszem, hogy a cionizmus eszméje, mivel gyarmatosításról van szó, könnyű és gyors megértésre fog itt találni és pedig a legmodernebb alakjában. Amit emberi szorgalom más országokban teremthet, miért ne teremthetné meg ott is, ahol csodás időkben tej és méz folyt — miért ne lenne ez éppen ott lehetséges? Talán, mert ma több hatalmunk van a természeti erők felett? Vessenek egy pillantást a múlt idők egygyűsűségére és adják meg maguk a feleletet.

Ha már is tulsokáig beszéltem volna, felhoznám önöknek a leggyegyszerűbb élelmiszert, a kenyert, ismeretnén történetét, keletkezését, mai állapotát. A gőzekétől, az arató és cséplőgépektől egészen az élesztőgombák bakteorológiai vizsgálatáig — micsoda különbség atyáink korához képest, kik jobban verejtékeztek a kenyérért, mint mi. Pillantsanak végig az összes élelmiszer iparokon, kenyér és sör, bor és ecet, rum és konyak, dohány és sajt — milyen más most minden.

Igen, ha nem kellene nagyon félnem attól, hogy álmodoznák és utópistának

szabadulhat!

A szenvedők ezrei a fájdalomban, mert köelleni teáját nem ez ember közön- gyteának teljes gyó- lommal volt annak. Prof. Dr. Páter epeko. an az a tüneményes övet feloldja, gyótró m nélkül válik ki az rag tisztulását idézi náta nem nehéz és nden epeköbántalom- ználni kell ezt a ter- de legalább is ki- gyogy áldásos hatásá- r. Páter epeko, leni- nyek legtöbb gyógy- rájában azonnal kap- ott a gyógyszerész a az eredeti csoma- napon belül meg- et: csomagon a fel- et: fényképe és alá- ezöláp utján a tea- ár Brasov, Hosszu

Julius 2.

ra. Grammofón. — sasás. Grammofón. Cigányzene. 14.30: k. Déry énekel. — Asszonyok rádiója. 0: Szatmáry Tibor sevegés. 21.20: Cár perája. 21.55: Elő- Hangversenyzene- émetnyelvű előadás Cigányzene.

zene. 24.05: Máthé

kórusok öt évszáz- gató zene. gánybáró operets- zene.

kar: hangverseny.

ofón. 21.45: Hang

goraszonata törté-

RO ÉSEK

ALAT keres kevés ával bírő komoly, ékos társat üzlet- noly üzletemberek ére, amit a kiadó.

bírő divatárú- eres. „8—10.000

00.000 lej tőkével „Kötöttárugyár“

legelőnyösebben Seculcea (Korniss

g. 1-re Str. Bar- enleg Tricotana. lődni a házgond-

románból. Kez- ka Hatos csoport- ban, Str. Me-

obás villalakás hehu 14.

n butorozott szo- azonnalra kiadó.

ónap alatt meg- „Professzionis- kiadóhivatalába.

mellékhelyiségek- sodemeletű lakás kiadó. Értekezni

an vagy egyéner- tatásra gyermek- t. Mérsékelt díj- emelet, ajtó 20.

sznek, ábrázolám önöknek országunk jövőjéért berendezését vasutak, táviróval, telefonnal, autóbusszokkal és más oly meszerü dolgokkal, amelyeket emberi szem még soha sem látott.

De mindezekben a berendezésekben az új földön, amely a mi ősi földünk, nem merül ki a cionizmus, az a cionizmus, amelyet én képelek el. Nem hiszem, hogy az Irás népe, azért vonzolta magát oly sokáig és annyi sanyarúság között, hogy végül is magáévá tegye az új közlekedési eszközöket. Más értelme lehetett a sok balszerencsét láttott nép szenvedéseinek. Igazság és emberiség utáni vágy lakozik bennünk és ezt kell kielégítenünk. Talán nem a legelőkelőbb társaság, ha koldusokkal és éhenkórászokkal egy táborban küzd az ember a célért. De én nem egy zsinagóga szószékéről beszélek és így megengedhetem magamnak, azt a kijelentést, hogy mi cionisták nem riadunk vissza attól, hogy koldusokkal és éhenkórászokkal szövetkezzünk, ha célunk az igazság. Talán ez alkalommal még társadalmi reformokat is fogunk felfedezni és megvalósítani, melyek más népek fáradtjainak és megterhelteinek is javára fognak szolgálni. Akkor leszünk csak valóban igaz izraeliták.

Futó ötletek és képek az Országról

Az Erecben azt szeretem a legjobban — ami Ázsia benne...
Ázsiában, ami: Erec.

Az Erecben nincsenek — hétköznapok
Csak — — munka napok.

Aki végig ment egyszer január közepén a legzöldebb mezőn...
Aki magába szivta a rózsák illatát...
Aki megfürdött a legragyogóbb Napsütésben...
Az örökre rabja marad Erec Jisráélnek.

Halló... halló... Dr. Ur...
Hát maga mit csinál itt?
Uccát seprek.

Én csalódtam Erec Jisráélben!
Mióta van itt?
Egy hete.
Ugy?! Csalódtott...
Már egy hete — és még nem ment férjhez?!

Aki egyszer a fénybe nézett...
Mindig keresni fogja a — fényt!

Erecben minden ragyogó színekben fénylik.

Az ég — világoskék...
A Carmel — vörös. (Mint egy ifjú lány — aki — elpirul.)
A Föld — fekete...
Az ember — fehér és tiszta.

(S. H.)

Reiter Lunka Szatmáron

A múlt év októberi lelkes napok után amikor dr. Roth Dezsőné orsz. elnök és Weinberger Nándorné asszony a szatmári Wizo megalkotották, most ismét ünnep napjai voltak a szatmári Wizo csoportnak. Reiter Lunka központi ügyvezető a csoport többszöri hivatásának engedve, folyó hó 20-án meglátogatta Szatmárt. Jellemző a cionista eszme átitó erejére és arra az eredményre, amit a Wizo egyéves működése e téren elért, hogy a tisztán jótékonyági célkitűzéssel működő zsidó egyesületek is, így az 50 éve fennálló zsidó Nőegylet, a legnagyobb érdeklődést tanúsították a vendég személyére iránt és önként jelentkeztek, hogy a fogadás és a rendezvény előkészítéséből kivégyék a maguk részét. Az összes szatmári zsidó nők együttes fáradozásának az eredménye volt a 21-i miting páratlan sikere. A Kereskedelmi Csarnok nagy termében megtartott előadás megjelent a város egész zsidó intellektuel közönsége és gyönyörködve

hallgatta Reiter Lunka lebilineselő előadását palesztinai utjáról. Reiter Lunka nagyszerű előadó, akinek ragyogó intellektusához, előadókészségének páratlan közvetlensége és charm-ja társul. Amihez másnak a retorika minden fortélyára szüksége van, az neki természetesen egyszerűségevel és közvetlenségével játszva sikerül. Reiter Lunka könyved csevegésszerű előadása egyszerre hódította meg a hallgatóság szívét és értelmét. Közkívánatra 23-án, szombaton

delelőtt nagy és előkelő hölgyközönség előtt folytatta Palesztina-ismeretét amellyel sok új lelkes és munkás tagot szerzett a Wizonak. Közben segített beindítani a KH munkát és ő maga is több eredményes látogatást tett a KH érdekében. Reiter Lunka látogatása feledhetetlenül kellemes emlénye volt a szatmári zsidóságnak és egyben páratlanul önfeláldozó példatárával hatalmas lendületet adott az itteni cionista munkának.

A tarucháról

Bizonny, szép és érdekes látvány volt. Persze, nem olyan könnyű dolgot, azt a rengeteg mindenfelét, amit a különböző országok kiküldtek, alaposan megnézni.

Ehhez hetek kellenek! Így meg kellett elégedni azzal, hogy végig szaladtunk a pavilonokon.

Természetesen először a Toceret ha Erez pavilonját néztük meg.

Jóleső érzés volt! Párdeszék, szőlők, fűszer, majorságtenyésztés, ipari és gyári cikkek. Butorok, konzervek, Belgium és Anglia gyönyörű gépekkel jött.

Svédország természetesen gyufával. (Na és gépekkel.)

Franciaország divat-cikkkel, a párisi divatkirályok ruhamodelleivel.

Természetesen itt tolongtak a különböző országok hölgyei. És mind megakarták venni. Nem vették meg. Drága volt.

A Cotty „békülékeny“ szellemére vall, hogy szintén képviseltette magát!

Egy kicsit humoros, Cotty Palesztinában! Illetve nem is ő, hanem az illatai.

Facsarta az orromat. Egyébként nem csak a Cotty „békült“ meg velünk, hanem Ford is.

A pompás automobil-teremben, a különböző márkák mellett ott lehetett látni a Ford-autókat is.

(Azt a viccet faragták belőle, hogy a Ford autokkal vigyázni kell, mert különben „felFordulunk“.)

A romániai himzések, ruhák, hálóingek, általános feltűnést keltenek.

Különböleg elég szerény volt a román terem.

Néhány Grivita-konzerv, néhány kaptafa stb.

Különös feltűnést keltett az olasz virágterem és porcelánok gyönyörűek voltak.

A legérdekesebb termek közé tartozik a „Histadruth“ pavilonja.

A látogatót a kék-fehér és piros munkás zászló köszönti.

Az első falról tiszta képet alkothatunk a munkásság kultur tevékenységéről.

Munkás iskolák, a dolgozó ifjúság szervezete, a munkás-sport, az „Ohel“ munkás-színház képei vonulnak fel és azonnal ott láthatjuk a Histadruth napilapját, a „Davar“ is.

Egy statisztika kimutatja a munkás iskolák fejlődését 1923—1934-ig.

	1923.	1927.	1931.	1934.
Iskolák	7	12	21	45
Ovódák	8	26	43	58
Tanulók	153	908	1858	3988
Oktatók	15	61	102	199

A tanulók száma tehát a munkás iskolákban 11 év alatt a 26-szorosára emelkedett.

A „Hapoel“ munkás sport-szervezetnek 5000 tagja van.

Jelzavuk: „Egészséges munkás, biztosítéka a — győzelemnek.“

Az „Ohel“ munkás színház tagjai 1932 május 1-étől 1934 május 1-ig 400-ról 3600-ra emelkedett.

A Davar, a munkásság napilapja, ma már 14.000 példányban jelenik meg.

Egy másik falon ott láthatjuk képekkel illusztrálva a nő-mozgalom történetét.

A dolgozó nőt, a bér munkásnőt, a dolgozó anyát, a munkásnők kolóniáit, stb.

A terem főhelyét egy diagramma foglalja el, mely a mezőgazdaság fejlődését mutatja be.

1922—1934-ig a mezőgazdasági munkások 82 százaléka szervezték be a Histadruthba.

1924-ben 2433, 1923-ban 6775, 1930-ban 10.026, 1934-ben 18.425 mezőgazdasági munkás tagja a Histadruthnak.

A munkás betegsegélyző „A Kupat Cholim 21 éves múltra tekint vissza.

Család Hozzájárulások

	1913	1918	1923	1928	1933
150	500	6.600	14.679	26.300	
700	700	9.000	23.000	60.000	

A Kupat-Cholimnak rengeteg helyen van rendelője, szanatóriuma, stb.

Azután következnek a Histadruth pénztázei: A munkás-bank kimutatása, gyűjtő és pénz-kölcsönző intézmények statisztikája.

Ott láthatjuk a KKL kimutatását, hebreikus munkát végeztek.

És önmagunktól kérdezzük: Hát ezt is lehet? Körülméznünk.

És a rengeteg kimutatás, kép, rajz, a falon mintha mosoglyova vállszolna. Nézz ide, látod, hogy — Lehet! Csak akarat és erő kell hozzá.

Stefania Hillmann
(NeszChona)

A gyermekköztársaság

Ben Schemenben vagyunk. Néhány kilométernyire Tel-Avivtól.

Iskola? Ha régi pedagógiai elvek szerint itéljük meg, nem az.

Gyerekfalu? Ennél több. Gyerekköztársaság.

Az alapját 1927-ben Kovnóból Palesztinába érkező tizenöt tagból álló gyerekes csoport vette meg. Egy évvel később, a nemzeti alap adakozásából vásárolt területen, a velük jött nevelők segítségével és azok útmutatása alapján sátrakat lebonjták, köből, fából való épületeket építettek. Tevékenységük más irányba is kiterjed, tíz dunamon gazdálkodnak és megtanulják a gazdálkodás legszükségesebb elemeit.

A következő két esztendőben Kovnóból két újabb csoport érkezik. Összesen 120 tagot számlál a megnagyobbodott gyerekközösség. A munka nagyobb lendületet kap. Már van saját maguk által épített asztalosműhelyük, Gazdasági inventárjuk: egy száraz, három ló, 400 dunám megművelt föld. A következő két esztendő statisztikája ez: kétszázhusz kiskorú pol-

gár. A tárgyi dolgok inventárja: szellős, nagy alvóterem, iskolaépület, a praktikus tantárgyak tanulására alkalmas második iskola, asztalos, pék, és lakatosműhely, az egész telepet villanyvillágítással ellátó dinamó, uszoda, 1 szamar, 6 ló, 30 tehén. A teinek egy részét maguk fogyasztják el. A főlöleget feldolgozzák: vaját, tejfölt, túrót a központi értékesítő szövetkezet veszi át. Végül pedig 600 dunám megművelt területet szintén a magukénak mondhatnak.

Kaszárnyai szellem nélkül is rend van ebben az államfő nélküli birodalomban. Három évtől nyolcig óvodába és részben elemi iskolába járnak. Nyolctól tizenéves korukig történik polgárrá való formálásuk. Életüket érintő kérdésekben közös tanácskozássra gyűlnek össze és közösen határoznak. Tizenöt éves korukban teljesjogi állampolgárok és állampolgárok lesznek.

Adminisztrációs szerveik is vannak. Ezek a különböző bizottságok. A munkabeosztás, a tanítás és esti kurzusok kérdését meg sorrendjét bizottság intézi. A

közösség lapjának szerkesztését ugyancsak bizottsági alapon oldották meg. Színházuk műsora, játékaik sorrendje kilen tagú bizottság hatáskörébe tartozik.

Az iskola évkönyvéből állapíthatjuk meg, hogy eddig 92-en végeztek el ezt a nyolcévfolyamos, a praktikus célok mellett az intellektualizálódásra is sulyt helyező iskolát. A végzett növendékek közül 72 földműves, 20 ipari pályát választott.

Ime egy másik, hasonló célkitűzésű iskola, amely ugyancsak Tel-Aviv közelében van. Ez még hasonló eredményeket nem tud felmutatni, mert mindössze három vagy négy éve működik. Vezetője egy régi orosz pedagógus, aki szakkörökben korábbi munkásságával már világhírré tett szert. Az iskolát nem egyedül, hanem egész családjával együtt vezeti. A látogatónak az első pillanatban mindjárt az a benyomása, hogy az iskolavezető nemcsak a saját véréből származottakat, hanem a gondjaira bízottakat is saját gyermekeinek tekint. Valami tolsztojánus egyszerűség és közvetlen melegség tölti itt el mindenkit.

A dolgozóteremben éppen határozatra gyűlt össze a nagytanács. Erkölcsi és disziplináris kérdések napirenden. A közösség egyik tagjának megbüntetéséről vagy felmentéséről van szó. Mondjuk, hogy X nevű társuk napokon keresztül dézsmálta a közösség vagyonát képező élelmiszer készletet. Különösen a sós heringnek volt nagy kedvelője. A gurmaidot megcsipítették. Most itt áll társak, azaz bírái előtt. Az iskola vezetője a közösség soraiban kap helyet. Van ügyész; a vádat képviseli, védő és szavazóbírák is. A vádlott beismeri bűnét, ami után az ügyésznek nincsen sok dolga. A védő egy emberesemete élettapasztalatának abszolút egyszerűségével, de a nagyoknak is például szolgáló humanitással harcot védenek felmentéséért. Az érvek súlyossága, logikussága nagy hatással van a hallgatókra.

Mennyi emberség van ezekben az apró gyermekszívekben! Így csak a romlatlanság beszélhet: X büntetést el ugyan, amikor a sósheringkészlethez hozzányúl. De különösebb büntetésben nem részesítik. Még pedig azért nem, mert elég büntetés számára az a tény, hogy fórum elé citálják és remélik, hogy X ennek a büntetésnek hatása alatt is megváltozik, a közösségnek hasznos tagja lesz.

Ennek az iskolának gazdasági inventárja egyelőre 70 dumanból áll. Néhány hónappal ezelőtt kapták. A megmunkálás hozzászükséges előkészületek most folynak. Narancsot fognak termelni, de amellet konyhakertészetet, virágkertészetet, méhészetet és általában a földművelésnek mindazon ágát, amely a talajviszonyokra való tekintettel lehetséges. (—)

WIZO-HIREK

A szigetű Wizo félévi beszámolója. A napokban zajlott le a szigetű Wizo első közgyűlése, melynek során felállították a csoport féléves működésének mérlegét. A gyűlést dr. Danzig Samuné elnök nyitotta meg lendületes beszéddel. Meltatta a szigetű Wizo rövid idő alatt kifejtett eredményes működését. Elismeréssel adott a hölgyek odaadó munkájáért és további lelkes munkára hívta fel őket. Ezután Taub Dezsóné tartotta meg pénzügyi beszámolóját és a pénzügyi kimutatások sokszorosított szétosztotta az összes hölgyeknek. Pollák Ferencné artotta meg ezután titkári jelentését. Beszámolt a Wizo rendezvényeiről és a kulturális munkáról. Külön felhívta a hölgyek figyelmét a hebraizáció fontosságára és elhatározták, hogy összeül újra megnyitják a héber kurzusokat. Káhn Klára jegyző a gyűlésekről tartott rövid, összefoglaló beszámolót, majd jegyzőkönyvi köszöneten szavazták meg a Wizo estélyein szereplő vendégeiknek. A szigetű Wizo a nyáron is eredményes munkát fejtett ki. Lag beomerkor a Maom-kertben rendezett jól sikerült kertünnepélyt, melynek keretében Káhn Dóra tartott értékes előadást. Két foglalt délutánt rendezett az Újságrólklubban, melynek háziasszonyai Fogel Béáné, Rézművesné, Weizerné, Friedlgátné, Ferenc Lajosné, Salamon Herman né, Fuchs Miksáné, Ifju, Rosnerné, Müller Sándorné voltak.

— Konstantina mébe! Számos uton közöljük, konstantinai kirándulást Konstantinát és bizonyos nyelvi dolgok kelfolytasson. Minapon belül térve lelekre is eszelvolhatunk.

— Sulyosbed Bécsből jelenik meg értesülései, potában ujra nem orvostanár a keletporoszors.

— Megörült e legett az üzlet Katsatrafális éjele Galacon a száma háza, Avram és Iacob Blummer kereső. A legett éstvá. A katasnetek játszóalörült.

A ZSIDÓ ASSZONYT kladja az erdélyi WIZO temesvári központja. Plata Asanesti 4.

A ha év

Harminc es Herzl Tivadar ből. Egyéniség dott dolog vol érezzük, hogy a történelem szélsőért népet sa jelle.

Proféta volt. oly élesen a szvőre, mint ő. itte meg, mi ra. Ami napja sorscsapás szaldóságára, azt megérezte.

Különös nép — nyakas nép a régiéke. Mé is nehezen fog riat a Tórárt isadni a zsidó totta a Sinaj t.

Miként a tő nek is ádáz k ni a nyakas, néppel, melyne bizamat súlyos évezredes szen.

Proféta erő laki új hitet, u öntsön ebben a csontmezőbe, száraz csontok ébresztő szavó radt tagokba, erayedi erekké szát hozta a t.

Ó azonban fe ennek a harc talmakkal, ha gével kellett m a népek adott építő akarattá ifjúság széles évre felidézük kegyelet és a.

ezt, hanem azér bar, melyet a kel és közömbő napról-napra ör muz huszadiká ezrei emlékezn új akaratot m a jobb zsidó j.

A harminea legyen a ma o Tisztuljunk meg az ő nagy sz példát az ő na gyiuk ujra eg ahogy ő akart ein Volk“.

Tamuz husz jön velünk m nemzeti megúj Herzl Tivadar

— Konstantina mébe! Számos uton közöljük, konstantinai kirándulást Konstantinát és bizonyos nyelvi dolgok kelfolytasson. Minapon belül térve lelekre is eszelvolhatunk.

— Sulyosbed Bécsből jelenik meg értesülései, potában ujra nem orvostanár a keletporoszors.

— Megörült e legett az üzlet Katsatrafális éjele Galacon a száma háza, Avram és Iacob Blummer kereső. A legett éstvá. A katasnetek játszóalörült.

A ZSIDÓ ASSZONYT kladja az erdélyi WIZO temesvári központja. Plata Asanesti 4.

HIREK

A harmincadik évforduló

Harminc esztendeje annak, hogy Herzl Tivadar elköltözött az élők sorából. Egyéniségének méltatása tulhaladott dolog volna már. Mindannyian érezzük, hogy szelleme előttünk lebeg a történelem országútján és vezeti a szétszórt népet az eszme megvalósulásá felé.

Proféta volt, Senki sem világított rá oly élesen a zsidó sorsra és a zsidó jövőre, mint ő. Profétai előrelátással jelezte meg, mi vár a Ghalut zsidóságára. Ami napjainkban, mint váratlan sorsvesztés süllyesztett egyes országok zsidóságára, azt ő már 40 évvel ezelőtt megjövendözte.

Különös nép vagyunk. Am köse orf, — nyakas népnek neveznek bennünket a régiek. Még a legtisztább igazságot is nehezen fogadjuk el. A legenda szerint a Tórást is csak úgy akarta elfogadni a zsidó nép, hogy Isten ráborította a Sinaj hegyét.

Miként a többi profétáknak, Herzlnek is dádázni kellett a küzdelem megvívni a nyakas, kételkedő néppel. Azzal a néppel, melynek ellenálló erejét és önbizalmát súlyosan megtépázták a Galuth évezredek szenvedése.

Profétai erő kellett ahhoz, hogy valaki új hitet, új akaratot és önbizalmat öntsön ebben a népbe. Miként Ezekkiel a csontmezőn, Herzl is odalépett a száraz csontok tömegéhez, felemelte ébresztő szavát, életet öntött az elszáradt tagokba, friss vérkeringést az elernyedett erekbe és a feltámadás társát hozta a télj dermelettségbe.

Ő azonban feljött. Szívét adta ennek a harcnak, melyet nem is a hatalmakkal, hanem a zsidók kishitűségével kellett megvívni. De a hit, amit a népnek adott, mely gyökeret vert és építő akarattal kövessé vált a zsidó ifjúság szívében, a ha évről-évre felidézük az emléket, nemesek a kegyelet és a hála érzetéből tesszük ezt, hanem azért is, mert abban a harcban, melyet a ki nem vesztett kételkedőkkel és közömbösökkel kell megvívniunk napról-napra érezzük az ő hiányát. Tíz-huszasodikán, amikor a zsidó nép ezrei emlékeznek Herzlre, új erőt és új akaratot merítenek a küzdelemhez a jobb zsidó jövőért.

A harmincadik évforduló mementő legyen a ma élő zsidó nemzedéknek. Tisztuljunk meg abban a tűzben, mely az ő nagy szívében égett, merítsünk példát az ő nagy szelleméből és legyünk újra egy nép, egy nemzet, úgy, ahogy ő akarta: „Wir sind ein Volk, ein Volk“.

Tíz-huszasodikának előestéjén jöj-jön velünk minden zsidó és a zsidó nemzeti megújulás oltárán adózzon Herzl Tivadar halhatatlan emlékének.
Dr. WEISS JENŐ

Konstantineai kirándulónk figyelme! Számos levélbeli érdeklődésre ez uton közöljük, hogy dr. Gara Ernő, a konstantineai kirándulás szervezője tegnap utazott Konstantinába, hogy a rituális elhatározás és bizonyos, a jelentkezők által igényelt dolgok kérdésében tárgyalásokat folytasson. Miután Gara dr. csak néhány napon belül tér haza, az erre vonatkozó levelekre is csak későbbi időpontban válaszolhatunk.

Sulyosbodott Hindenburg állapota. Bécsből jelentik: A Neues Wiener Journal értesülése szerint Hindenburg állapotában újra rosszabbodás állott be. Ismét orvosotársak vannak utban birtoka, a keletporoszországi Neudeck felé.

Megőrült egy galaci kereskedő, mert legett az üzlete. Bukarestből jelentik: Katasztrófális tűz pusztította el elmúlt éjjel Galacra a Spitalului ueca 80. és 82. számú házakat, amelyeknek tulajdonosai Avram és Iacob Iaharov testvérek, illetve Blummer kereskedő. A kár néhány millió. A leégett épületek nem voltak biztosítva. A katasztrófának borzalmas jelenetek játszódtak le. Iaharov Avram megőrült.

TELEGRAMA

DAC gyermekkocsigár Satu-Mare

Autógyermekkocsik megérkeztek stop közönség el van ragadtatva
Hercules Babyház Cluj

Egy kutban megtalálták a caracali gyulogezred titokzatos körülmények között eltűnt mozgósítási könyvét. Caracalból jelentik: Tegnap reggel egy Barlogra George nevű inasgyerek vizért ment a kutra, mikor észrevett egy a vizen úszáló nagy könyvet, amelyről kiderült, hogy a 19. gyalogezred mozgósítási könyve, amely néhány nappal ezelőtt titokzatos körülmények között eltűnt. A vizsgálat folyik.

Gyomor- és bélzavaroknál hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgögnél, szédülésnél, homokfájásnál, hányingernél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvel alaposan kitisztítja az emésztőutakat.

A német paradicsom. Berlinből jelentik: A kormány elkobozta a német-zsidó állampolgárok hivatalos lapjának utolsó számát, amelyben mendenciózus és támadó cikk jelent meg Hitler kancellárról. A Daily Express cikkét közöl, amelyben foglalkozik a német katonai szervezetben dúló harcokkal és arra a megállapításra jut, hogy a jelenlegi németországi rezsim veszélyben forog.

A Bné Jisrael közleményei. A romániai cionista főiskolai hallgatók országos szövetsége, mint minden évben, az idén is megrendezni nyári koloniját. A nyári táborozás Dornavastrán lesz, július 20-tól augusztus 20-ig. A táboró diákság szabadegyeteme keretében a romániai cionista közélet számos kapacitása fog előadást tartani, így M. Landau volt országgyűlési képviselő, dr. Mayer Ebner, dr. Mayersohn mérnök, Jean Cohen ügyvéd, stb. A kolónián hatvanan vehetnek részt és ezek csak a cionista diákföderációhoz tartozó szervezetek tagjai lehetnek. A részvételi díj ezer lej, mely magában foglalja a teljes ellátási és kirándulási költségeket is. A tábor ünnepélyes megnyitása július tizenkilencedikén lesz. Az erdélyi cionista diákok a Bné Jisrael vezetésében (Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.) vagy a bukaresti „Hasmona” diákszervezethez (str. Carol 81.) küldjék be jelentkezésüket. Augusztus tizenkettedikén ül össze Dornavastrán, anyári kolónia keretében a romániai cionista diákföderáció harmadik országos kongressusa. A kongresszus iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg ország zsidó diáksága körében, Dr. Pistiner Abraham elnök, Fischer Árpád titkár.

REGAL
KÁVÉNÁZBAN
Kolozsvar legkellémesebb családi szórakozóhelye, mérsékelt árakkal Parkettánc!
július hó 1-től kezdve szenzációs, új, attrakciós műsor mellett
SALAMON KALMAN cigányprímás,
Románia egyik legjobb zenekarával legválogatottabb szalon-, jazz- és népzenei muzsikát.

Műelefántesontot lehet csinálni szén-savból és formalinból. Berlinből jelentik: A kémikusok egyesületének kölni vándorgyűlésén bejelentették, hogy készítenek kokszá történő feldolgozása közben előálló szén-savat formalinnal való kezeléssel olyan anyaggá lehet átváltoztatni, amely megkeményedve az elefántesont színével és tulajdonságaival bír. Az új anyag keménysége semmiben sem marad mögöttes az igazi elefántesontnak, faragható s be-tele minden használati tárgy elkészíthető.

Az erdélyi cionista ifjúsági szervezetek figyelmébe. Az erdélyi központi ifjúsági tanács kolozsvári központja ez uton közli az ifjúsági szervezetekkel, hogy amíg saját helyiségbe költözik, levelezési címe: Kincs Lipót, Cluj, Piata Mihai Viteazul 6., vagy Weinberger Nándor, str. Iorga 16.

Kis hírek a nagy leszerelésről. A spanyol légi flotta a napokban nagyszabású hadgyakorlatot rendez. A manőverben résztvevő gépek pilótáit a főváros közelében levő egyik hadirepülőtéren össz pontosították. — A Panamerican Airways rendszere légi járatokat tervez az európai és az amerikai kontinens között. A tárgyalások komoly stádiumba jutottak. — Az európai körrepülő uton levő litván légi raj megérkezett Amsterdamba. — Az Achilles angol cirkáló megérkezett Kiel kikötőjébe, ahol 8 napig marad. — Az Armstrong-művek egyik igazgatója Tokióba utazott, hogy tárgyaljon a japán kormányfővel a műveknek feladni szándékolt tankrendésekről. — A japán flotta ma éjjeli hadgyakorlatán két torpedóromboló, az Inazuma és Miyuki Sauc összeütköztek. Mindkét hadihajó azonnal elsüllyedt. Az áldozatok számát még nem tudják, az elsők hírek szerint 5 halott van és számos súlyosan sebesült, azt hiszik, hogy ez a szám emelkedni fog. — A Daily Express szerint az amerikai kormány kint a repülőgépek építésére szóló megrendeléseket. Rövid időn belül a légi flotta létszáma ezer új hadirepülőgéppel emelkedni fog. — Egy olasz cirkáló és 3 torpedóromboló még albán vizeken tartózkodik. — Debeny tábornok, a francia nagyvezérkar helyettes főnöke elhagyta Lengyelország területét és Prágába utazott. A tábornok a francia-lengyel katonai szövetség megújításának lehetőségéről tárgyal Varsóban, majd körutat tett Lengyelország déli részén.

Herzl ünnepély Désen. Folyó hó harmadikán, kedd este rendezi meg a dési helyi csoport a Wizoval és az ifjúsági szervezetekkel karöltve Herzl emlékünnepélyét, amelyre ezúttal hívja meg Dés város zsidóságát.

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó tihucái nyaraló telepe e hó 26-án nyílt meg, amikor is a 102 személyből álló I. csoport a CFR által a Borgosuseni-Tihuca szakaszon rendelkezésre bocsátott különvonaton a kora délutáni órákban megérkezett. Az Árvagondozó vezetősége tornafelkészítéssel lepte meg ez évben a nyaraló gyermekeket, és időre számítva pedig a telep verandáját majdnem a kétszeresére nagyobbitotta. Az ellátás megszervezése a leg gondosabban történt, úgy hogy minden remény meg van arra, hogy a gyermekek a szokásos 3-5 kg. súlygyarapodással és frissen jöjnek majd haza. A II. csoport nyaraltatása július 25-én fog kezdődni, amelyre a már besorozott árvákon kívül polgári családok gyermekei július 15-ig jelentkezhetnek az Árvagondozó irodájában, str. Paris 38.

Marosvásárhelyen megalakult a Jedidé Hechaluc. A Zsidó Nemzeti Szövetség, mint ismeretes, akciót indított a Jedidé Hechaluc (chalucátámogató testület) megalakítása irányában. Elsőnek Marosvásárhely zsidóságba esatlakozott az akcióhoz és a múlt héten megalakult a Jedidé Hechaluc helyi bizottsága Grünwald Károly bürgerigazgató elnöklété alatt, aki már eddig is sokszor tanujelét adta a chalucáj iránti lelkesedésnek. A J. H. titkára Hamlet Jakob lett.

Másfélzserejére emelkedett az orosz aranytermelés. Moszkvából jelentik: Az aranytermelés az év első felében 151 százalékkal haladta meg az előző év első hat hónapjának termelését. Az eredmény nagyrészt az új termelési rendszer felállításának tulajdonítható. A nehézipar termelése 25 százalékkal nagyobb, mint az 1933 év első felében.

Jön! Jön!
a
Szerencse-malac
július 28-án először a
Terézköruti Színpadon
zenés, táncos revü,
Magyar színre alkalmazta:
BUS FEKETE LASZLO

Szerezzen butoraink
minőségéről információ vevőinktől!
Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!
Székely & Réti
Butorgyár Rt.-től, Targu-Mures.
Fjókok: Bucuresti—Brasov

1934. JULIUS 1.
szerkesztését ugyan-
apon oldották meg.
játékának sorrendje
hatáskörébe tarto-
véből állapíthatjuk
en végezték el ezt a
praktikus célok mel-
lődásra is súlyt he-
lett növények közüli
pályát választott.
sonló célkitűzésű is-
ak Tel-Aviv közelé-
sonló eredményeket
mert mindössze há-
működik. Vezetője
ogns, aki szakkörök-
ságával már világ-
skólat nem egyedül,
val együtt vezet. A
pillanatban mindjárt
y az iskolavezető
ból származottakat,
bizottakat is saját
Valami tolsztójánus
en melegség tölt itt
éppen határozatra
más. Erkölcsi és
van napirenden. A
nak megbüntetéséről
van szó. Mondjuk,
napokon keresztül
vagyonát képező
különösen a sós he-
dvölője. A gurman-
itt áll társai, azaz
vezetője a közösség
Van ügyészek, a
és szavazóbirák is.
ünét, ami után az
dó dólga. A védő egy
sztaletának abszo-
a nagyoknak is
antitással harcolt vé-
az érvek súlyossága.
ással van a hall-
an ezekben az apró
y csak a romlaian-
követet el ugyan,
szlethez hozzányuít.
ésben nem részesi-
em, mert elég büny-
y, hogy fórum elő-
gy X ennek a büny-
is megváltozik, a
agja lesz.
gazdasági inven-
panból áll. Néhány
k. A megmunkálás
etek most folynak
melni, de amellet
ággkerteszetet, mé-
a földművelésnek
a talajviszonyokra
ges. (—)
HIREK
vi beszámolója. A
szigeti Wizo első
rán felállították a
ésének mérlegét. A
muné elnökö nyi-
szóddal. Méltatta a
alatt kifejtett ered-
ismeréssel adozott
kájáért és további
fel öket. Ezután
meg pénzügyi be-
ari kimutatásokkal
ta az összes köl-
né artotta meg
et. Beszámolt a
s a kulturunká-
hőgyek figyelmé-
gára és elhatároz-
egnyitják a héber
ra jegyző a gyű-
sszefoglaló beszá-
vi közöneten szá-
tályein szerepelt
geti Wizo a nyá-
kát fetjezik ki. Lag-
tben rendezett jól
melynek keretén-
értékes előadást-
endezett az Újság-
ziasszonyai Fogel
einerné, Fried Ig-
Salamon Herman
n. Rosnerné, Mül-

szonyt
O temesvári kö-
sanestli 4.

ÚJ KELET Legújabb hírek

Erdőtéljes nemzeti parasztpárti atak a költségvetési törvény ellen

Megszavazzák a szerencsejátékokra vonatkozó törvényt. Béküi Maniu és Vaida?

Bucuresti-Bukarest, június 30. A kamara mai ülésén Raducanu nemzeti parasztpárti rámutat arra, hogy a pénzügyminiszter tulzott bevételi számításokra fektette a költségvetést. Kéri, hogy küszöböljék ki a pénzügyi piacról a reális és törvényes kurzusok közötti különbséget, ami megfelel a nagy közigazdás, Rist véleményének is. Raducanut többször félbeszakítják.

Iunian: Madgearunak van egy teóriája. Mihalachenak másik. Raducanu most harmaddal rúkol ki. Lássuk mi fog ebből kislújni.

Raducanu utatkozik a félbeszakítások ellen, azonban eredménytelenül.

Slavescu pénzügyminiszter válaszol Raducanunak és Iuniannak és rámutat arra, hogy a kereskedelmi tranzakciók végett szükségünk van a hivatással egyenlő stabilizációs kurzusra. Azt hiszi, hogy egy jól irányított kereskedelmi politikával és jól felügyelt devizapolitikával meg lehetne tartani a stabilitást. Iunian objektivitására a fekete-tőzsdére vonatkozólag kijelenti, hogy 100 százalék nemzetközi tranzakcióból 95 stabilizációs kurzuson bonyolódik és likvidálódik és csak a maradék lesz lebonyolítva az ugynevezett fekete-tőzsdén, ahol más a kurzus, mint a törvényesen. Csak abban az esetben, ha nemzetközi kereskedelmi hatásválság következne be, vagy ha megváltozna a cseresrendszer az államok között és nem lennének kötéve a kliringegyezményekhez — mondotta Slavescu —, csak abban az esetben gondolhatnák a pénznem revíziójára. Pillanatnyilag a jelenlegi gazdasági rendszerrel bölcsen és ellenőrzéssel, azt hiszem, meg lehet tartani a fej stabilitását.

Raducanu ellenvetéseket tesz.

Preliceanu cuzista pártja nevében analizálja a javaslatot.

Iunian Slavescu stabilizálásra vonatkozó teóriája ellen emeli szót és felvázolja annak történetét, hogyan végezték el a stabilitást nálunk. Fenntartja azt az állítást, hogy a kormány alárendeli a nemzeti gazdasági érdekeket a Banca Nationala érdekeinek, hogy egy fiktív stabilitást tartson fenn.

Az állami szerencsejátékok vitája

A szenátusban megszavazták a pénzügyminiszterium és a Nemzeti Bank közötti egyezményt ratifikáló törvényjavaslatot, a bányatörvény egyes szakaszainak módosítását, az amortizációs pénztár reorganizálására vonatkozó javaslatot, az adóbehajtási törvény egyes diszpozícióinak módosítását, az állami kincstár adóságait rendező törvény megváltoztatását.

Azután megkezdődik a szerencsejátékok szabályozó törvényjavaslat általános vitája, amelyhez D. R. Ioanitescu szól hozzá és kijelenti, hogy nem garantálja az állam bevételeinek emelkedését.

Visszatérnek a napirendre, amelyen a kamara által elfogadott elemiiskolai oktatás módosítására vonatkozó törvényjavaslat szerepel. D. R. Ioanitescu kritizálja a javaslatot. A törvényt megsavazzák.

Újra a szerencsejátékokra vonatkozó javaslat vitáját folytatják, amelyet Costinescu dr. felszólalása után megszavazzanak.

A szövetségi törvény vitája

A kamara földművelésügyi bizottsága tegnap összeült a szövetségi törvénykönyv módosító javaslatának megválaszolására.

Raducanu kritizálja a javaslatot.

Cosma liberális kéri, hogy az erdélyi közbirtokosságokat léptessék be a szövetségi szervezetekbe.

Negura alminiszter kijelenti, hogy nem járulhat hozzá, mert ehhez külön törvényre lenne szükség.

Abrudhányai kéri, hogy ezentúl ne követeljék azokban a helységekből, hol a magyarok abszolút többségben vannak,

hogy az üzleti könyveket románul is vezessék.

Negura válaszol: Nem járulhat hozzá a javaslatához, mert ha a könyveket csak magyarul vezetnék az állam nem tudná törvényes ellenőrzését gyakorolni.

Az általános vitát befejezik, ma folytatják a szakaszok vitáját.

Békülékenység a nemzeti parasztpárti frakciói között

A Dimineata foglalkozik a nemzeti parasztpárt helyzetével és arra a megállapításra jut, hogy egy lépésnyi haladás

történt a vaidisták és manuisták közti kapcsolatok enyhülésére. A párt központi vezetősége azt hiszi, hogy a foganatosított intézkedések kielégítik mindkét tábor, úgyhogy egyikük se tekintheti magát megbántva. A lap megállapítja, hogy a tanács ülése után Maniu barátjaival folytatott háromórás megbeszélése után elégedettségét nyilvánította a tanács két hosszú ülésének eredményei fölött. A párt vezetőség reméli, hogy július 15-ig az összes helyi ellentétek elsimulnak és meg lehet tartani a párt országos kongresszusát.

Kirabolták a budapesti Jegybank egyik pénzbeszédőjét

Budapest, június 30. A Lipótvárosban két rabló revolveres fenyegetéssel elrabolta a Jegybank egyik pénzbeszédőjének pénzesztáskáját s több revolverlövés leadása közben a rájuk várakozó gépkocsin elmenekült. Rendőrök és taxisofőrök gépkocsikon vették üldözőbe a rablókat, akik menekülés köz-

ben több lövést adtak le revolvereikből üldözőikre.

A rablók a Pozsonyi úton Újpest felé menekültek.

Később a Népligetben autójukat üresen megtalálták. Kézrekerítésükre a nyomozást tovább folytatják.

Folytatódnak Párizsban az uccai harcok

Kommunista tüntetések a hadgyakorlat ellen

Párizs, június 30. A jövő hét folyamán a baloldali munkásság tüntető felvonulásokat tervez a fasizmus franciaországi előretörése elleni tiltakozásul.

Tegnap este a jobboldali tüzkészlet frontarcos szövetség demonstrációját baloldaliak meg akarták zavarni. Összeütközésre nem került sor, a kivilágított kar hatalom ereje miatt. Számos rendbontót letartóztattak. Lyomban a baloldali munkásfront nagygyűlést tartott, amelyet vi-

szont fasiszták zavartak meg. A verkedés során tizenkét személy kórházba került.

Párizs, június 30. A délfraanciaországi flottagyakorlatokka egyidőben légi támadást elhárító gyakorlatok folynak Toulonban. Többszáz kommunista az elhárító gyakorlatokat tüntető felvonással akarta megzavarni. A karhatalom közrefogta a menetet és annak résztvevőit letartóztatta.

Nagy vita az angol alsóházban a palesztinai zsidó bevándorlás kérdésében

A gyarmatügyi miniszter biztosította az alsóházat, hogy a kormány bevándorlási politikáját kizárólag Palesztina gazdasági befogadóképessége és nem politikai megfontolások vezetik

London, június 30. Az angol alsóház legutóbbi ülésén több interpelláció hangzott el Palesztinára vonatkozólag. Így Proctor órnagy interpellációjában kérdést intézett a gyarmatügyi miniszterhez, van-e tudomása arról, hogy a haifai és jaffai kikötők ma holnap nem fogják tudni kielégíteni Palesztina egyre növekvő kereskedelmi forgalmát. Kérdi a minisztert, fordultak-e már hozzá kérdéssel abban az irányban, hogy Tel-Avivban egy új kikötőt építsenek és ha fordultak, a kormány megadta-e az erre vonatkozó engedélyt.

Cunliffe-Lister gyarmatügyi miniszter válaszában bejelenti, hogy intézkedések történtek a haifai és jaffai kikötők kibővítése irányában. Egy telavivai kikötő lehatóságáról többször volt már szó, a fő kormányzó azonban még nem tett konkrét javaslatot erre nézve.

Barnet Janner képviselő kéri a minisztert, hogy a Jewish Agency a bevándorlási esztifikátokra való igényét a tényleges munkásszükséglet alapján terjesztette-e be és a miniszter figyelembe vette-e a nagy vállalatok panaszait az országban uralkodó munkáshiányra vonat-

kozólag, ami a zsidó munkásbevándorlás fokozatos korlátozásának tudható be.

A gyarmatügyi miniszter válaszában kijelenti, hogy teljes bizalommal viseltetik a palesztinai főkörmányzó iránt, aki a Jewish Agency becsléseit is figyelembe vette és aki a leghivatottabb, hogy az ország tényleges gazdasági befogadóképességét elbírálja.

Janner képviselő újabb kérdést intéz a miniszterhez: Megvizsgálta-e a miniszter a palesztinai iparvállalatok nyilatkozatait az ország befogadóképességére vonatkozólag és hajlandó-e a jövőben a vállalatokat a tanácskozásba bevonnai a certifikátok kiosztása kapcsán.

Cunliffe-Lister gyarmatügyi miniszter: Nem, semmiesetre sem. Az eljárás megvan állapítva és azt a mandátumban érdekelt összes kormányok jóváhagyták. Feltétlenül szükséges, hogy az erre vonatkozó irányvonalakat a kormányzó állapítsa meg.

Strickland kapitány: Hajlandó-e a miniszter feltétlenül biztosítani a képviselő házában arról, hogy a kormány politikájában valóban az ország befogadóképességére és nem politikai megfontolásokra támasz-

HA IZZAD

a keze, lába, hónalja

SUDEOL

kenőcsöt használjon.

Kapható gyógyszerárban és drogériában.

codik.

Sir Cunliff-Lister: Feltétlenül. Rendkívül örvendek hogy ezt a kérdést felvetették nekem, hogyha ez buszadszor is történik. Az ország gazdasági befogadóképességén kívül semmilyen más momentum nem vezet Palesztina főkörmányzóját ebben a kérdésben.

50.000 gyerek a hadgyakorlaton...

London, június 30. Tegnap ötvenzer iskolás gyermek végignézte az angol légi flotta gyakorlatainak főpróbáját. A hadgyakorlatokon szemlélőkként ötven ország légügyi szakértői vesznek részt.

Németország jogtalannak tartja a memeli terület elnökének menesztését

Berlin, június 30. A német távirati iroda jelenti: A memeli terület ügye tovább foglalkoztatja a német sajtót. Beavart körök szerint a terület elnökének menesztése nem igazolható semmilyen jogi indokkal. Ez az aktus azonban nem keltette megelégedést Németországban, mert a Litvániából érkezett hírek és kaunasi rádióban tartott beszédek után várható volt. A memeli terület szervezeti személyzetének előírása szerint a kormányzó köteles a döntést július 27-re összehívni.

Újabb hűségnyilatkozatok Dollfuss mellett

Bécs, június 30. Dollfuss kancellár ma a vorarlbergi Feldkirchenben tartózkodott, ahol nagygyűlésen vett részt. A nagygyűlés hűségnyilatkozatot tett a kancellárnak, akit ez alkalommal a volt császárudvarból, kiknek Dollfuss a fronton ezredtársa volt, külön küldöttséggel keresték fel és üdvözölték. A kancellár a gyűlés után végiment a Heimatschutz arcvonalát elért, majd végignézte a kivonultatott hazafias alakulatok egy óra hosszán tartott diszfelvonulását.

Hőhullám az Atlanti Óceán partvidékén

London, június 30. Az Atlanti óceán keleti partvidékén a hőség tovább emelkedik. Filadelfiában száz év óta tegnap volt a legmagasabb a hőmérséklet. Pittsburgban tizenegy személy hőségváltás miatt elhalt. A newyorki központi parkban négy halálosvégű nap-szúrás eset történt.

Nyolc napig lesz külföldön. Tatarescu. Bukarestből jelentik: Tatarescu miniszterelnök július 9-én Párizst és valószínűleg Prágát látogatja meg, míg Londonba nem megy. A miniszterelnök 8 napig lesz távol. Helyettesét még nem jelölték ki.

Finméban szabad kikötőt kap Magyarország. Rómából jelentik: Magyarország a nyár folyamán Finméban szabad kikötőt kap. Egész pamut-, rizs-, olajmennyek és gyarmataru importja az olasz kikötőn át fog lebonyolodni.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdája, Cluj, Strada Baron L. Pop II. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în nr. No. 224713-1

16. Telefon: 110. Havonta 110, évre 600, egész földre: Havonta 12, egész országban: KELET az időszám egyezkedés utáni rias megjelölés

Az ő...

Németországban van. A német cialista roham az ország élére szarolták, mint dászon. A ro rülzárta kaszár rendőrség ágyú nek fenyegetés azok a papok akik eddig hűs zudtak a népe zoló köré az ors jének, egy a te tal inspirált ve zék. Hitlerből, az egész német, cióit testesíti m mint egy vezér, nettek, amelyek re támaszkodott, prédaul dobták a nemességnek, tálni fogják nek endőket. Az sátk tulmenő igazság maradt meg egy nélküli, karrika báb.

Hitlerrel és val szemben a re magasabbra er detlenség. Ez az egyszerű emberek séges áramlatokat nek új internáló elintézni. Az utó Hitler egyre inl ideológiától, amely csoportosultak lista program szorra elárulta, me kás és intellektu segítéséről, amely donképpen támasz Patok várták az egy gazdaságilag megeknek kenyere pontból modern remtését. Jónéhan a kancellárt, hogy ramját és tegeve éhesebb és egyre ért.

Ez a kihangsúly mozzanatokból ki ség logikus módon zsidó gazdasági és ság miatt, de a k tikai kudarcok mi hiltarista birodalom ltikában elszenved tott hogy nem kép a márkát az össze valuta hiján nem importálni a német így tértelenségre kén alatt sikerült Hitle metországot az öss gerentuli országok gesen felrugni a be amelyek Angliát a metországhoz fűztél béke védelmére olya zett meg, amely mri Nemetországot. Olaszországgal fe együttműködés kap nális és Németorszá not nem hozó kapes tette" ki. Egyedül I letes barátságát sike ezt is egy, a belpo szempontjából rendk